

Mateřská škola Střed, příspěvková organizace města Kyjova, Mezi Mlaty 2, 697 01 Kyjov	
Školní vzdělávací program	
Č.j.: 97-7/24	Platnost od: 1. 9. 2024 do 31. 8. 2027
Schválen pedagogickou radou dne: 28. 8. 2024	Účinnost od: 1. 9. 2024
Spisový znak: 7	Skartační znak: S 5
Změny:	
Ředitelka školy: Mgr. Marie Galková Telefon: 518 612 039 e-mail: skolka@msstred.cz datová schránka: 24763bc	

Školní vzdělávací program

pro předškolní vzdělávání

„Putujeme se sluníčkem“

ŠVP pro PV zpracován podle RVP PV (Praha, září 2021)

Ve spolupráci s týmem MŠ Střed zpracovala: Mgr. Marie Galková

aktualizace dne 23. 9. 2024

.....
razítko MŠ

.....
Mgr. Marie Galková, ředitelka MŠ

MATEŘSKÁ ŠKOLA STŘED

příspěvková organizace města Kyjova

Mezi Mlaty 2
697 01 Kyjov

právní forma:	příspěvková organizace
zřizovatel:	Město Kyjov, Masarykovo nám. 30/1, 697 01 Kyjov
IČO:	69651221
IZO:	618600736
kapacita MŠ:	120 dětí
naplněnost MŠ k 1. 9. 2024:	80 dětí
počet tříd celkem:	4
provoz MŠ:	6.15 – 16.15 hodin
ředitelka MŠ:	Mgr. Marie Galková
telefon MŠ:	518 612 039
telefon kuchyň MŠ:	518 325 761
e-mail:	skolka@msstred.cz reditelka@msstred.cz
web:	msstred.cz
datová schránka:	24763bc
aplikace k omlouvání dětí	Twigsee
platnost dokumentu:	1. 9. 2024 – 31. 8. 2027
účinnost dokumentu:	od 1. 9. 2024
rodiče a veřejnost byli seznámeni s programem:	září 2024

Obsah

strana

Identifikace MŠ	2
Obsah	3
Charakteristika MŠ	4
Podmínky a organizace	5
Charakteristika vzdělávacího programu	13
Vzdělávací obsah	15
Putujeme tam, kde jsme rádi	16
Putujeme životem	22
Putujeme přírodou	35
Putujeme za zdravím	40
Putujeme za zábavou	47
Realizace ŠVP na úrovni třídy	53
Distanční vzdělávání v MŠ	54
Digitalizujeme školu	55
Předplavecký výcvik	56
Evaluace v programu	57
Přílohy:	
č. 1: Tabulka evaluace MŠ	58

SEZNAMTE SE S NAŠÍ MATEŘSKOU ŠKOLOU

Historie:

MŠ Mezi Mlaty byla otevřena 18. listopadu 1961. Původně byly v provozu tři třídy MŠ a jesle, které byly v roce 1995 zrušeny a MŠ tak byla rozšířena o čtvrtou třídu.

V letech 1980 – 1991 se stala závodní MŠ n. p. Šroubárna Kyjov.

V roce 1999 dochází, vlivem poklesu dětí ve městě, ke sloučení MŠ Mezi Mlaty s MŠ Jungmannova a k 1. červenci 1999 vznikl samostatný právní subjekt s novým názvem **Mateřská škola Střed Kyjov.**

Současnost:

Naše mateřská škola s názvem **Mateřská škola Střed, příspěvková organizace města Kyjova** je umístěna téměř v centru města v klidném prostředí menšího sídliště v blízkosti autobusového nádraží.

V současné době máme v provozu čtyři třídy s celkovou kapacitou 96 dětí, naplněnost k 1. 9. 2024 je 80 dětí. Jedno dítě s individuálním vzděláváním. Ve třídách s názvy: Rybičky, Včeličky, Berušky, Ptáčky jsou smíšené skupinky dětí zpravidla od 3 do 6 let. O tyto děti pečují 8 pedagogických pracovníků, 2 provozní pracovníce a 3 pracovníce školní jídelny.

Budova mateřské školy je dvoupodlažní se dvěma třídami na každém patře a vlastní kuchyní v suterénu. K areálu patří prostorná zahrada se dvěma pískovišti, třemi dřevěnými domky, venkovní učebnou, dvěma hřišti a centrální průlezkovou sestavou.

V současné době dochází k postupnému přebudovávání zahrady, jehož prioritou je:

- vytvoření podnětného prostředí ke hrám a vzdělávacím činnostem dětí
- přesouvání činností dětí na školní zahradu do venkovní učebny
- vedení dětí k ochraně života v přírodě přirozenou cestou během celého roku
- využití zahrady ke spolupráci s rodinou v rámci společných aktivit
- podpora přirozeného pohybu

Práce naší MŠ vychází z Rámcového vzdělávacího programu pro předškolní vzdělávání. Vzdělávání se uskutečňuje v průběhu celého dne, ve všech činnostech a situacích.

Každoročně pořádáme pro děti i rodiče spoustu zajímavých akcí, k těm tradičním patří např.: Strašidelná školka, Vánoční zvonění, karnevaly, loučení se školním rokem, akce Ahoj školko pro předškoláky odcházející do ZŠ, oslavy dne maminek, dětí, nově Školkohraní apod.

Rodičům nabízíme možnost umístit dítě ve třídě dle vlastního výběru, adaptační program pro nové děti již před nástupem do MŠ, poradenskou činnost, ochutnávky zdravé výživy s výměnou receptů, zábavná odpoledne a možnost zapojit se do her dětí, popř. jiné činnosti během dne po domluvě s p. učitelkou. Dáváme též možnost individuálních konzultací rodičů s učitelkami.

Od června 2009, kdy jsme se stali členy celostátní sítě mateřských škol, zaměřujících se na ekologickou (environmentální) výchovu „Mrkvička“, vytváříme u dětí základy ekologického cítění a spoluodpovědnosti za stav prostředí, ve kterém žijí.

Dále spolupracujeme s dětskými lékaři, s pedagogicko psychologickou poradnou, s Městskou knihovnou, Policií, DDM, ZŠ, MAS Kyjovské Slovácko v pohybu apod.

Pracujeme v několika projektech, např. Budu školákem, Dívej se a povídej, jazýček si rozhybej, Malí kutilové, Se Sokolem do života, Všemi smysly k poznávání přírody, nově pak projekt na spolupráci s rodiči „Až jednou vyrostu“ o ukázkách povolání a koníčků rodičů.

V rámci projektu „Digitalizujeme“ byly do tříd pořízeny notebooky, tablety a robotické hračky.

Podmínky vzdělávání v naší mateřské škole:

Věcné podmínky:

Budova naší mateřské školy z roku 1961 má dvě podlaží a suterén. V suterénu je v jedné části umístěna školní kuchyně. Ve druhé části jsou sklepní a skladové prostory, šatna provozních zaměstnanců, prádelna a sušárna. Na každém podlaží je šatna pedagogických zaměstnanců, kuchyňka na přípravu jídla a dvě třídy. Každá třída má samostatnou šatnu a hygienické zařízení. V prvním podlaží je třída Rybičky a třída Včeličky, kancelář vedoucí školní kuchyně a kabinet pedagogických zaměstnanců. Ve druhém podlaží je třída Berušky a třída Ptáčci, kancelář ředitelky školy a kabinet. V roce 2009 dostala budova nový vzhled díky zateplení a výměně oken. V roce 2021 proběhla rozsáhlá rekonstrukce elektroinstalace v celé budově kromě kuchyně.

Budovu mateřské školy obklopuje rozlehlá zahrada se dvěma pískovišti, dvěma hřišti, domečky na uskladnění hraček a zahradního nářadí a centrální průlezkovou sestavou. Vzhledem k postupnému odumírání vzrostlých stromů bude nutné do budoucna počítat s novou výsadbou. V roce 2004 se nám podařilo ve spolupráci s rodiči vyřešit zastínění nejfrekventovanějšího pískoviště, které je v dopoledních hodinách nejvíce vystaveno slunečnímu záření. V současné době dochází postupně (dle našich finančních možností) k přebudování vzhledu školní zahrady. Za finanční pomoci rodičů jsme v roce 2008 zabudovali centrální průlezkovou sestavu a na jaře 2009 jsme díky získání dotace nadace VERONICA vysázeli lesík. V roce 2015 jsme přebudovali jedno betonové hřiště na víceúčelové hřiště s bezpečnostním pryžovým povrchem. Tento povrch se však v jarních a letních měsících přehřívá a proto je nutné jeho zastínění. Rádi bychom i v budoucnu pokračovali v přestavbě školní zahrady tak, aby sloužila dětem nejen ke hrám, ale i ke vzdělávacím činnostem. V roce 2020 jsme získali dotaci 50. 000,- Kč na vybudování Venkovní učebny, která slouží k různým činnostem dětí při pobytu venku. V roce 2023 jsme si s dětmi založili v části zahrady louku.

Do MŠ byly získány 2ks 3D tiskárny, které využíváme jak ke zhotovení výrobků, tak ukázkám techniky pro děti.

Hygienická zařízení jsou uzpůsobena potřebám a počtu dětí (umývárny prošly celkovou rekonstrukcí v roce 2007). Třídy jsou vybaveny od roku 2004 sedacím nábytkem odpovídajícím smíšeným skupinkám dětí, postupně je tento nábytek obměňován podle stavu opotřebení tak, aby odpovídal současným požadavkům. Vybavení hračkami, pomůckami i materiály je dostatečné a dle našich finančních možností postupně obnovováno a doplňováno. Hračky jsou umístěny tak, aby si je děti mohly samy brát a samy je na své místo i ukládat. Prostředí tříd a celé MŠ je vždy vkusně upraveno. Děti samy se podílí svými výrobky na jeho výzdobě.

Veškeré vnitřní i venkovní prostory splňují bezpečnostní a hygienické normy dle platných předpisů. Denně je zajištěn úklid všech prostor a dostatečné větrání. V roce 2007 byla provedena rekonstrukce osvětlení tříd tak, aby odpovídalo platným předpisům a požadavkům. V roce 2021 byl zhotoven projekt na celkovou rekonstrukci elektroinstalace vzhledem ke stále opakujícím se opravám zastaralých hliníkových rozvodů v budově a rekonstrukce proběhla během prázdnin.

Pro děti od dvou do tří let jsou třídy vybaveny nábytkem v odpovídající velikosti, hračky pro děti od 3 let jsou pro děti mladší umístěny v uzavíratelných skříňkách nebo mimo jejich dosah. Ve třídách jsou stanovena jasná pravidla tak, aby byla zajištěna bezpečnost. V areálu školní zahrady je průleзка pro děti mladší 3 let. Dětem od 2 do tří let je věnována větší individuální podpora v emoční a sociální oblasti.

Zaměříme se na:

- *postupnou výměnu stolů a židlí pro děti, pořízení nábytku pro netříleté děti*
- *pořízení mobilního zastínění pryžového hřiště*
- *pořízení mobiliáře školní zahrady (pítka, piknikové sety) a TV náčiní*
- *vybavení Venkovní učebny pomůckami pro tvoření, dílnu a pozorování*
- *péči o vzniklou louku*
- *vybudování funkčních záhonků pro pěstitelské činnosti dětí*

Životospráva:

Dětem je během jejich pobytu v mateřské škole poskytována plnohodnotná a vyvážená strava, která vyhovuje zásadám zdravé výživy. Mezi jednotlivými jídly jsou dodržovány vhodné časové intervaly. Děti jsou vedeny k samostatnosti a utváření správných stravovacích návyků.

Poskytujeme dětem dostatek času i klidu na jídlo a respektujeme jejich individuální potřebu množství jídla. Máme zavedeny postupné svačinky (dopolední 8.45 – 9.15, odpolední 13.55 – 14.15).

Během celého dne je pro děti zajištěn volně přístupný dostatek tekutin.

Organizace dne umožňuje respektovat individuální možnosti a potřeby dětí, reagovat na aktuální situaci třídy, MŠ.

Děti jsou každodenně a dostatečně dlouho venku, vždy s ohledem na okamžitý stav ovzduší či jiné přírodní překážky – mráz pod -10 stupňů, náledí, silný vítr, silný déšť, inverze apod.

Je respektována individuální potřeba aktivity a odpočinku dětí (od 13.00 probíhají klidové a zájmové činnosti dětí, které neusnou).

Zaměříme se na:

- *propagaci prvků zdravé výživy mezi rodiči*
- *na činnosti během pobytu venku*

Psychosociální podmínky:

V MŠ je vytvářeno příjemné a bezpečné prostředí

Upřednostňujeme individuální přístup k dítěti:

- respektujeme jeho individuální možnosti (bohatou nabídkou činností, z nichž si dítě vybírá tu, ve které je úspěšné) a potřeby (množství jídla, délka odpočinku, pohybu apod.), tempo (dostatek času na jídlo, hru, činnost)
- dbáme na vyváženost spontánních a řízených činností
- děti mají dostatek prostoru a času ke spontánním aktivitám, ke hře
- vytvářením a dodržováním pravidel vzájemného soužití společně s dětmi je vytvářeno příjemné a bezpečné prostředí
- respektujeme právo dítěte na výběr kamaráda, účasti ve hře, činnosti
- kvalitní diagnostikou iSophi známe individuální možnosti a vzdělávací potřeby jednotlivých dětí (každé dítě má zaveden svůj záznam, kde sledujeme jeho vývoj, tyto záznamy nám pak umožňují rozvíjet děti dle jejich aktuální vzdělávací potřeby)
- odmítáme podporu nezdravé soutěživosti a vzájemného porovnávání jednotlivých dětí, naopak přijímáme dítě v jeho jedinečnosti, rozvíjíme ho a posouváme dle jeho možností
- vedeme děti k samostatnosti

Zaměříme se na:

- *činnosti během pobytu venku a logopedickou prevenci*
- *využívání přírodního prostředí ke vzdělávacím činnostem*
- *dodržování zásad partnerské komunikace*
- *dodržování společenských pravidel*
- *podporu samostatnosti dětí jak v činnostech, tak v rozhodování*

Organizace:

Vzdělávání v naší mateřské škole se uskutečňuje v průběhu celého dne, ve všech činnostech a situacích. Umožňuje reagovat na aktuální změny a individuální potřeby dětí. Upřednostňujeme individuální přístup k dětem, to znamená, že každé dítě má zavedeno svoje portfolio, kde sledujeme jeho vývoj a vzdělávací pokroky spolu s dítětem. Uplatňujeme formativní hodnocení, v rámci projektu „Budu školákem“ probíhá cílená příprava předškoláků na vstup do ZŠ, a to individuálně nastavenými činnostmi.

Rodiče mají možnost umístit své dítě do třídy dle vlastního výběru. Nabízíme možnost adaptace nových dětí před nástupem do MŠ.

Vzdělávání probíhá formou vzdělávací nabídky, ze které si děti vyberou ty činnosti, které odpovídají jejich možnostem a schopnostem přirozenou cestou, prostřednictvím prožitků, praktických zkušeností s prvky hry a tvořivosti v rámci tematických bloků, zaměřených k určité oblasti, situaci, příležitosti, přání a potřebám dětí. Témata jsou dětem blízká, jsou pro ně podnětná a zábavná.

Vzhledem ke smíšeným skupinám dětí ve třídě upřednostňujeme situační, kooperativní a sociální učení. Každým rokem je přijato několik dětí s odlišným mateřským jazykem, než je čeština. Těmto dětem je poskytována podpora školního asistenta a jsou podporovány v komunikaci v českém jazyce.

Řízené činnosti a spontánní aktivity se snažíme zařazovat vždy vyváženě. S dětmi pracujeme individuálně, ve skupinkách i frontálně, dle charakteru činnosti.

Speciální vzdělávací potřeby dětí rozvíjíme individuální cestou dle zjištěných potřeb dítěte. Největší prostor je ponecháván hře dětí. Pro děti od dvou do tří let jsou vhodná naše smíšená oddělení, ve kterých se dle své přirozenosti učí nápodobou, situačním učením a vlastním prožitkem.

Činnosti, při kterých je zajištěno souběžné působení učitelek ve třídě: závěrečná část dopoledních činností, pobyt venku, oběd.

Zaměříme se na:

- *zkvalitnění přípravy dětí na vstup do ZŠ a dětí s OŠD a OMJ*
- *logopedickou prevenci a pobyt venku*
- *přesouvání činností do přirozeného prostředí*
- *pravidelné zařazování pohybových, pěstitelských činností*

Řízení mateřské školy:

MŠ má vypracován funkční informační systém:

- informace o provozu jednotlivých tříd (u vchodu MŠ, před vstupem do třídy)
- plánované a pořádané akce (na webových stránkách, v aplikaci Twigsee, nástěnky v šatnách jednotlivých tříd a na centrální nástěnce, v případě společné akce MŠ na poutacích ve vestibulu MŠ)

- rozmístění tříd a jednotlivých zaměstnanců (informační tabule v MŠ)
- webové stránky
- platné směrnice, ŠVP (informační panel ve vestibulu MŠ a v šatnách jednotlivých tříd)
- Ročenka MŠ (distribuce 1x ročně)

Každý pracovník má jasně stanovené své pracovní povinnosti a pravomoci. Všichni pracovníci se podílí na tvorbě ŠVP.

Plánování naší práce se opírá o předchozí analýzu a výsledky své práce pravidelně vyhodnocujeme na pedagogických a provozních poradách.

Zaměříme se na:

- *týmovou spolupráci všech zaměstnanců*
- *větší informovanost veřejnosti o životě MŠ (profil Města Kyjova na Facebooku)*

Personální a pedagogické zajištění:

Na naší mateřské škole pracuje celkem 13 zaměstnanců, z toho:

- 8 pedagogických (včetně ředitelky MŠ)
- 2 provozní
- 3 pracovnice školní kuchyně

Ředitelkou mateřské školy je Mgr. Marie Galková (třída „Berišky“) v její nepřítomnosti ji zastupuje p. uč. Zuzana Zůbková (třída „Rybičky“).

- všichni pracovníci mají předepsanou odbornou kvalifikaci
- 3 pedagogické pracovnice mají vysokoškolské vzdělání (Mgr., Bc.)
- 3 pedagogické pracovnice absolvovaly kurz logopedické prevence
- všechny ped. pracovnice mají ukončen kurz pro grafomotorickou nápravu s prvky „Dobrého startu“ do ZŠ
- 2 pedagogická pracovnice absolvovaly kurz Edukačně-stimulačního programu pro předškoláky
- všechny ped. pracovnice mají základní znalosti práce s PC, 1 ped. prac. obsluhuje webové stránky školy, tudíž má širší znalosti práce na PC
- pravidelně se všechny sebevzdělávají a účastní seminářů a kurzů pořádaných v rámci dalšího vzdělávání ped. pracovníků dle aktuální potřeby naší mateřské školy
- provozní zaměstnanci se účastní seminářů zaměřených na hygienické a bezpečnostní podmínky, zdravou výživu

Zaměříme se na:

- *účast v seminářích k environmentální výchově a logopedické prevenci*
- *zkvalitnění vedení portfolia dětí*
- *diagnostiku pro nejmladší děti*

Spoluúčast rodičů:

Spolupráce s rodiči je postavena na základě partnerství a vzájemné důvěře, směřující ke společnému zájmu – spokojené a zdravé dítě. Respektujeme názory rodičů a případné problémy se snažíme řešit profesionálním přístupem.

Způsob spolupráce:

- poskytování informací:
  - nástěnky
  - klipy
  - inf. letáčky
  - ind. pohovory, konzultace
  - společné akce a oslavy
  - inf. schůzky
  - inf. koutky v šatnách
  - aplikace Twigsee
  - webové stránky MŠ
  - e-mailová komunikace
- možnost umístění dítěte v kolektivu dětí a učitelek dle vlastního výběru
  - „Týden otevřených dveří“ – možnost seznámení se s jednotlivými třídami před zápisem
  - zápis do MŠ
- možnost být přítomni ve třídě, pohrát si s dítětem
  - denně při přivádění a vyzvedávání dítěte
  - v jiných činnostech během dne po dohodě s učitelkou
  - v adaptačním období
  - „Školkohraní“
  - zábavná odpoledne s rodiči, sourozenci, prarodiči apod.
  - společné akce MŠ a rodin dětí
- poradenská činnost pro rodiče
  - předávání aktuálních informací
  - konzultační hodiny
  - informace o ZŠ a zápisu do ZŠ
  - nabídka možnosti zapůjčení odborné literatury
  - zprostředkování kontaktu se specialisty a odborníky dle vyskytnutého problému
- pořádání tradičních společných akcí
- projekt „Až jednou vyrostu“- seznamování dětí s povoláními či koníčky rodičů
  - exkurze
  - besedy v MŠ s ukázkou povolání, záliby rodičů
- adaptační program pro nové děti
- propagace zdravé výživy
  - ochutnávky, výměna receptů, výstavky apod.

Zaměříme se na:

- *rozvoj spolupráce s rodiči jako prioritní úkol – poskytování požadovaných aktuálních informací v aplikaci Twigsee*
- *zapojit rodiče do spolupráce v projektu „Až jednou vyrostu“*
- *pořádání neformálních setkání s rodiči na úrovni tříd – „Školkohraní“*

Individuální vzdělávání

Na základě oznámení zákonného zástupce a v souladu s §34b Zákona o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon) v aktuálním znění, je možné plnit povinné předškolní vzdělávání formou individuálního vzdělávání. Ředitelka školy poskytne zákonnému zástupci oblasti, ve kterých má být dítě vzděláváno a dohodnou si

termín a způsob ověření znalostí dítěte. Termín musí být v období od 3. do 4 měsíce od začátku šk. roku. Pravidla pro individuální vzdělávání upravuje školní řád.

Vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami

Dítětem se speciálními vzdělávacími potřebami je dítě, které k naplnění svých vzdělávacích možností nebo k uplatnění a užívání svých práv na rovnoprávném základě s ostatními potřebuje poskytnutí podpůrných opatření.

Tyto děti mají právo na bezplatné poskytování podpůrných opatření z výčtu uvedeného v § 16 školského zákona. Podpůrná opatření realizuje mateřská škola.

Podpůrná opatření se podle organizační, pedagogické a finanční náročnosti člení do pěti stupňů.

Podpůrná opatření prvního stupně uplatňuje škola i bez doporučení školského poradenského zařízení na základě plánu pedagogické podpory (PLPP). Podpůrná opatření druhého až pátého stupně lze uplatnit pouze s doporučením ŠPZ. Začlenění podpůrných opatření do jednotlivých stupňů stanoví Příloha č. 1 vyhlášky č. 27/2016 Sb.

Podpůrná opatření prvního stupně představují minimální úpravu metod, organizace a hodnocení vzdělávání a jsou poskytována dítěti, u kterého se projevuje potřeba úprav ve vzdělávání nebo školských službách a zapojení kolektivu. Podpůrná opatření nemají normovanou finanční náročnost. Pokud by k naplnění vzdělávacích potřeb dítěte nepostačovalo poskytování podpůrných opatření prvního stupně, doporučí škola dítěti využití poradenské pomoci školského poradenského zařízení s informovaným souhlasem zákonného zástupce dítěte. Podpůrná opatření se poskytují samostatně nebo v kombinacích různých druhů a stupňů v souladu se zjištěnými speciálními vzdělávacími potřebami dítěte. Konkrétní druh podpůrného opatření lze poskytovat pouze v jednom stupni.

Postup školy při poskytování podpůrného opatření prvního stupně.

Před zahájením poskytování podpůrných opatření prvního stupně zpracuje škola **plán pedagogické podpory dítěte**. Plán pedagogické podpory zahrnuje zejména popis obtíží a speciálních vzdělávacích potřeb dítěte, podpůrná opatření prvního stupně, stanovení cílů podpory a způsobu vyhodnocování naplňování plánu. Plán pedagogické podpory škola průběžně aktualizuje v souladu s vývojem speciálních vzdělávacích potřeb dítěte. Poskytování podpůrných opatření prvního stupně škola průběžně vyhodnocuje, nejpozději po 3 měsících od zahájení poskytování podpůrných opatření poskytovaných na základě plánu pedagogické podpory škola vyhodnotí, zda podpůrná opatření vedou k naplnění stanovených cílů. Není-li tomu tak, škola doporučí zákonnému zástupci dítěte využití poradenské pomoci školského poradenského zařízení. Do doby zahájení poskytování podpůrných opatření druhého až pátého stupně na základě doporučení školského poradenského zařízení, poskytuje škola podpůrná opatření prvního stupně na základě pedagogické podpory. S plánem pedagogické podpory seznámí škola zákonného zástupce dítěte a další pedagogické pracovníky podílející se na provádění tohoto plánu. Plán obsahuje podpis osob, které s ním byly seznámeny.

Postup před přiznáním podpůrných opatření druhého až pátého stupně

Ředitelka školy určí ve škole pedagogického pracovníka, který bude odpovídat za spolupráci se školským poradenským zařízením v souvislosti s doporučením podpůrných opatření dítěti se speciálními vzdělávacími potřebami. Pro účely poskytování poradenské pomoci školským poradenským zařízením zajistí škola bezodkladné předání plánu pedagogické podpory školskému poradenskému zařízení, pokud se dítě podle něho vzdělávalo.

Poradenskou pomoc školského poradenského zařízení může využít zákonný zástupce také na základě svého uvážení nebo na základě rozhodnutí orgánu veřejné moci podle jiného právního předpisu. Pro doporučení konkrétních podpůrných opatření školské poradenské zařízení zjišťuje také možnost využití personálních a materiálních podmínek školy vytvořených v souvislosti s poskytováním podpůrných opatření jiným dětem školy. Při tomto opatření škola poskytuje školskému poradenskému zařízení součinnost.

Neposkytuje-li zákonný zástupce dítěte součinnost směřující k přiznání podpůrných opatření, jež jsou v nejlepším zájmu dítěte, postupuje škola a školské poradenské zařízení podle jiného právního předpisu (§10 odst. 4 zákona č. 359/1999Sb., o sociálně- právní ochraně dětí, ve znění pozdějších předpisů).

Postup školy a zajištění podpory poskytování podpůrných opatření druhého až pátého stupně.

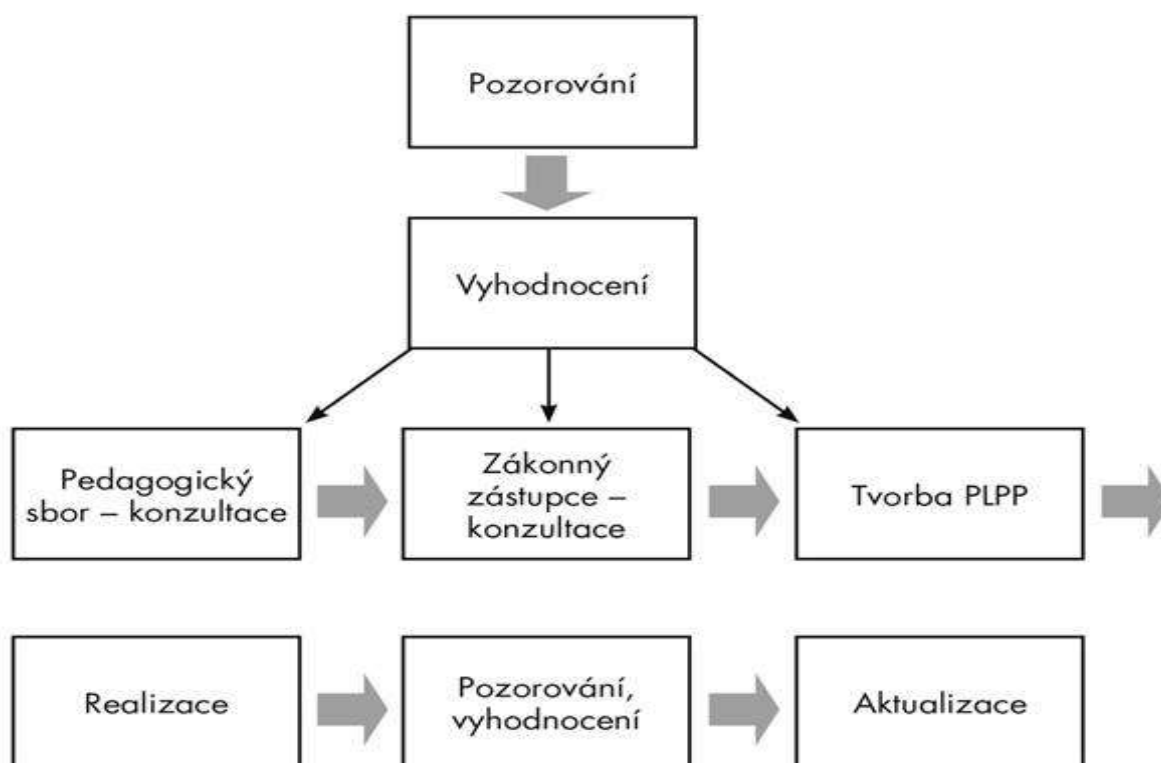
Podpůrná opatření škola poskytuje bezodkladně po obdržení doporučení školského poradenského zařízení a udělení písemného informovaného souhlasu zákonného zástupce dítěte. Není-li možné ze závažných důvodů zabezpečit bezodkladně poskytování doporučeného podpůrného opatření, poskytuje škola po projednání se školským poradenským zařízením a na základě informovaného souhlasu zákonného zástupce dítěte po dobu nezbytně nutnou jiné podpůrné opatření stejného stupně.

Škola ve spolupráci se školským poradenským zařízením a zákonným zástupcem dítěte průběžně vyhodnocuje poskytování podpůrného opatření. Shledá-li škola, že podpůrná opatření nejsou dostačující nebo nevedou k naplňování vzdělávacích možností a potřeb dítěte, bezodkladně doporučí zákonnému zástupci dítěte využití poradenské pomoci školského poradenského zařízení. Obdobně škola postupuje, shledá-li, že podpůrná opatření už nejsou potřebná.

Zaměříme se v případě zjištění dítěte se speciálními vzdělávacími potřebami na:

- *vypracování Plánu pedagogické podpory*
- *navázání spolupráce se zákonnými zástupci dítěte*
- *navázání spolupráce se školským poradenským zařízením*

Plán pedagogické podpory – PLPP

Vzdělávání dětí mimořádně nadaných

Mateřská škola spolupracuje se školskými poradenskými zařízeními, zadává specifické úkoly dítěti, zajišťuje didaktické pomůcky, zajišťuje prohloubení vzdělávací nabídky. Nabízí aktivity podle zájmu a mimořádných schopností a nadání dítěte.

Zaměříme se na:

- *identifikaci nadání dítěte*
- *individuální přístup dle nadání dítěte*
- *na širší nabídku činností*
- *navázání spolupráce se zákonnými zástupci dítěte a se školským poradenským zařízením*

Jazyková příprava dětí s nedostatečnou znalostí českého jazyka

Dětem- cizincům, kteří pocházejí z jiného jazykového a kulturního prostředí, jejich rodiče sami neovládají český jazyk, poskytuje mateřská škola jazykovou podporu od nástupu do MŠ. Pokud budou ve školním roce v MŠ zapsáni alespoň 4 cizinci v povinném předškolním vzdělávání, je zřízena skupina (při více jak 4 dětech- skupiny) pro bezplatnou jazykovou přípravu v souladu s vyhl. 14/2005 Sb. ve znění pozdějších předpisů. Realizace jazykové podpory probíhá zpravidla 2x týdně po 30 minutách. Při počtu 1-3 dětí- cizinců se jazyková podpora uskutečňuje v rámci individuálního přístupu. Do skupiny lze zařadit i děti mladší. Využíváme přítomnosti školního asistenta (šablony). Podpůrný metodický materiál: *Kurikulum češtiny jako druhého jazyka pro povinné předškolní vzdělávání.*

Zaměříme se na:

- *individuální přístup podle úrovně jazykových znalostí*

- úzkou spoluprací s rodiči dětí- cizinců
- spoluprací s PPP (tlumočnick)

Organizace vzdělávání v naší mateřské škole:

V současné době máme v provozu čtyři třídy s celkovou kapacitou 94 dětí. Ve všech třídách jsou smíšené skupinky dětí a to zpravidla od 3 do 7 let. Názvy tříd jsou: Rybičky, Včeličky, Berušky a Ptáčci.

Provoz všech tříd je od 7.00 do 15.15 hod.. Mimo tuto dobu jsou děti v určených třídách. (informace vždy umístěny na informačním panelu u vchodu do prostor mateřské školy).

Rodičům nabízíme možnost umístit své dítě ve třídě dle vlastního výběru v případě, že tomu nebrání kapacita třídy a není narušeno rovnoměrné rozmístění dětí podle věku.

Děti jsou do mateřské školy přijímány podle kritérií na daný školní rok. Ta jsou vždy přístupná na informačních místech a webových stránkách mateřské školy.

Denní režim tříd:

od 6.15	scházení dětí, pitný režim (v průběhu celého dne), spontánní hry, zapojení se do řízených individuálních nebo skupinových činností navozených učitelkou, individuální práce, pohybové aktivity
8.45 – 9.15	průběžná svačinka dle potřeby dětí (děti si určí dobu a množství jídla)
9.15 – 11.30	dokončení činností dětí, pohybové aktivity (za vhodného počasí se většina činností přesouvá ven – na školní zahradu) - pobyt venku (děti jsou každodenně a dostatečně dlouho venku, vždy s ohledem na okamžitý stav ovzduší či jiné přírodní překážky – mráz pod -10 stupňů, náledí, silný vítr, silný déšť, inverze apod.), příprava na oběd
11.45	oběd, odpočinek dle individuálních potřeb dětí
12.15 – 12.30	odchod dětí, které jdou po obědě
asi od 13.00	klidové činnosti, IP, zájmové činnosti pro děti, které neusnou
13.55 – 14.15	odpolední svačinka, postupné vstávání dětí
14.00 – 16.15	odpolední hry, individuální práce, za vhodného počasí pobyt venku

Charakteristika vzdělávacího programu mateřské školy:

Výchovně vzdělávací program je realizován v souladu s požadavky Rámcového vzdělávacího programu pro předškolní vzdělávání. Respektuje zájmy a potřeby dětí, jeho přirozenou zvědavost, individuální možnosti a tempo.

Při vzdělávání vycházíme z individuálních potřeb, možností a zájmů dětí a z pedagogické diagnostiky.

Vzdělávání v naší mateřské škole se uskutečňuje v průběhu celého dne, ve všech činnostech a situacích. Vzdělávání je poskytováno dětem od 2 do zpravidla 6 let věku dítěte. Dle kapacity školy jsou přijímány děti, které ještě nedosáhly věku 3 let.

Vzdělávání probíhá přirozenou cestou, prostřednictvím prožitků, praktických zkušeností s prvky hry a tvořivosti v rámci integrovaných bloků, zaměřených k určité oblasti, situaci, příležitosti, přání a potřebám dětí, formou vzdělávací nabídky, ze které si děti vybírají ty činnosti, které odpovídají jejich možnostem a schopnostem. Integrované bloky jsou dětem blízké, jsou pro ně podnětné a zábavné. Děti samy mají možnost svými návrhy ovlivňovat jejich náplň.

Naším dlouhodobým cílem je

„Spokojené a zdravé dítě“

„Vytvářením podnětného, příjemného a bezpečného prostředí probouzet v dětech chuť poznávat a zkoumat a tím položit základy k rozvoji samostatné a zdravě sebevědomé osobnosti dítěte.“

Což pro nás znamená:

1. *Respektování a uspokojování obecně lidských, individuálních i (v rámci možností) speciálních potřeb dětí*
  - plánováním činností dle konkrétních potřeb jednotlivých dětí
  - dobrou spoluprací s rodiči a ostatními partnery (ZŠ, dětskými lékaři, speciálními zařízeními, městem aj.)
  - kvalitní a funkční pedagogickou diagnostikou
  - dostupností a samozřejmostí v uspokojování základních potřeb dětí: jídla, pití, hygieny, hry, respektováním ind. potřeb aktivity a odpočinku
  - upřednostňováním sociálního, kooperativního a situačního učení

2. *vytváření příjemného, zdravého, bezpečného a podnětného prostředí*
  - dostatkem prostoru a času ke spontánním aktivitám
  - vytvářením a dodržováním pravidel společného soužití
  - respektováním práva dítěte na výběr kamaráda, účasti ve hře, činnosti
  - zaváděním vhodného způsobu partnerské komunikace
  - dobrou otevřenou spoluprací s rodiči i ostatními partnery (ZŠ, dětskými lékaři, speciálními zařízeními, městem aj.)
  - dostatečným množstvím vhodných hraček a pomůcek
  - bohatou nabídkou denních činností

3. *získávání a předávání znalostí, dovedností, návyků a postojů v oblasti zdravého životního stylu a ekologie*

- propagací prvků zdravé výživy v jídelníčku dětí
- zařazováním činností zaměřených na ekologii
- seznamováním s přírodním prostředím v okolí MŠ – jeho ochranou
- podporou návyků zdravého životního stylu
- rozvojem zdravého sebevědomí
- položením základů k celoživotnímu vzdělávání

Vzhledem ke smíšeným skupinám dětí ve třídě upřednostňujeme situační učení, založené na využívání konkrétních a praktických situací a sociální učení, založené na přirozené nápodobě.

Uplatňujeme metody prožitkového a kooperativního učení hrou a činnostmi.

Prožitkové učení jako didaktický styl je realizováno s těmito znaky:

- spontaneita (vlastní puzení k činnosti)
- objevnost (pronikání do reality, radost z poznávání)
- komunikativnost (v oblasti verbální i neverbální)
- prostor pro aktivitu a tvořivost
- konkrétní činnosti (manipulace, experimentování a hra)
- celostnost (účast všech smyslů a obou mozkových hemisfér)

Kooperativní učení je založeno na vzájemné spolupráci dětí při řešení problémů a vzniklých situací.

Řízené činnosti a spontánní aktivity se snažíme zařazovat vždy vyváženě. S dětmi pracujeme individuálně, ve skupinkách i frontálně, dle charakteru činnosti. Specifickou formou vzdělávání je didakticky zacílená činnost, která je přímo nebo nepřímo řízená a navozená pedagogem.

Speciální vzdělávací potřeby dětí rozvíjíme individuální cestou, dle zjištěných potřeb dítěte.

Vzdělávací obsah školního vzdělávacího programu:

Motivační název:

„PUTUJEME SE SLUNÍČKEM“

Náš tématický blok „Putujeme se sluníčkem“ je rozdělen do pěti integrovaných bloků:

- ❖ **Putujeme tam, kde jsme rádi**
- ❖ **Putujeme životem**
- ❖ **Putujeme přírodou**

❖ **Putujeme za zdravím**

❖ **Putujeme za zábavou**

Integrované bloky jsou navrženy v souladu s vnitřním životem, připravovanými akcemi naší mateřské školy i města během školního roku. Vycházejí z přirozených potřeb dítěte, z různých životních situací, které jsou dítěti blízké a srozumitelné. Dávají také možnost volně reagovat na nečekané situace a události, na přání, zájmy a potřeby dětí.

Každý integrovaný blok obsahuje:

- stručnou charakteristiku - pedagogický záměr
- návrh činností v systému inteligencí Gardnera
- vybrané klíčové kompetence, dílčí vzdělávací cíle, očekávané výstupy

Jeho konečná podoba je dotvářena v třídním vzdělávacím programu jednotlivých tříd. Tematický blok je vytvořen předběžně na tři roky.

„Putujeme tam, kde jsme rádi“

Záměrem je:

- **posílení zodpovědného vztahu ke svému domovu, bydlišti, vlasti, Zemi**
- **podpora kladného vztahu k nejbližším osobám, kamarádům**
- **udržování kulturního a folklorního dědictví Kyjova**
- **naučit děti pečovat o prostředí, které nás obklopuje (domov, MŠ, město atd.)**
- **příspěvat k pohodě a příjemnému prostředí svým jednáním a komunikací a odbourat strach z vyjádření svých pocitů a názorů v důvěrném prostředí**

Příklad činností:

běžné denní činnosti – pozitivní vzor nás dospělých;
společné vytváření a respektování pravidel soužití;
stolování, sebeobslužné činnosti;
udržování pořádku, úklidové práce;
námětové hry, dramatizace, výtvarné, hudební a jiné tvůrčí činnosti;
přípravy a oslavy svátků, výročí, tradic a zvyků, společné setkávání, tvořivá odpoledne;
návštěvy sportovních a kulturních akcí;
činnosti a hry zaměřené na pravidla společenského styku;
pozorování, exkurze, výstavky, rozhovory, komunitní a ranní kruh;

četba, poslech příběhů, prohlížení knih;
popis, komentování různých zážitků a aktivit, společné rozhovory
jednoduché pracovní činnosti zaměřené na péči o okolní prostředí;
činnosti relaxační a odpočinkové, zajišťující zdravou atmosféru a pohodu prostředí;
artikulační, řečové, sluchové a rytmické hry, hry se slovy, slovní hádanky, vokální činnosti;
vyřizování vzkazů a zpráv
samostatný slovní projev na určité téma
cvičení v projevování citů (zvláště kladných), v sebekontrolě a v sebeovládání (zvláště emocí záporných, např. hněvu, zlosti, úzkosti apod.);
výlety do okolí (do přírody, návštěvy dětských kulturních akcí apod.);
činnosti zaměřené k poznávání různých lidských vlastností; záměrné pozorování, čím se lidé mezi sebou liší (fyzické i psychické vlastnosti, dovednosti, schopnosti, city, vlastnosti dané pohlavními rozdíly, věkem, zeměpisným místem narození, jazykem) a v čem jsou si podobní;
dramatické činnosti (předvádění a napodobování různých typů chování člověka v různých situacích), mimické vyjadřování nálad (úsměv, pláč, hněv, zlobu, údiv, vážnost apod.);
činnosti vedoucí dítě k identifikaci sebe sama a k odlišení od ostatních;
aktivity podporující uvědomování si vztahů mezi lidmi (kamarádství, přátelství, vztahy mezi oběma pohlavími, úcta ke stáří apod.);
hry a činnosti, které vedou děti k ohleduplnosti k druhému, k ochotě rozdělit se s ním, půjčit hračku, střídat se, pomoci mu, ke schopnosti vyřešit vzájemný spor apod.;
činnosti zaměřené na poznávání sociálního prostředí, v němž dítě žije – rodina (funkce rodiny, členové rodiny a vztahy mezi nimi, život v rodině, rodina) – mateřská škola (prostředí, vztahy mezi dětmi i dospělými, kamarádi);
hry a situace, kde se dítě učí chránit soukromí a bezpečí své i druhých;
hry zaměřené k poznávání a rozlišování různých společenských rolí (dítě, dospělý, rodič, učitelka, žák, role dané pohlavím, profesní role, herní role) a osvojování si rolí, do nichž se dítě přirozeně dostává;

Klíčové kompetence

k učení

dítě ukončující předškolní vzdělávání

- soustředěně pozoruje, zkoumá, objevuje, všímá si souvislostí, experimentuje a užívá při tom jednoduchých pojmů, znaků a symbolů
- získanou zkušenost uplatňuje v praktických situacích a v dalším učení
- má elementární poznatky o světě lidí, kultury, přírody i techniky, který dítě obklopuje, o jeho rozmanitostech a proměnách; orientuje se v řádu a dění v prostředí, ve kterém žije
- klade otázky a hledá na ně odpovědi, aktivně si všímá, co se kolem něho děje; chce porozumět věcem, jevům a dějům, které kolem sebe vidí; poznává, že se může mnohému naučit, raduje se z toho, co samo dokázalo a zvládlo
- učí se nejen spontánně, ale i vědomě, vyvine úsilí, soustředí se na činnost a záměrně si zapamatuje
- odhaduje své síly, učí se hodnotit svoje osobní pokroky i oceňovat výkony druhých

k řešení problémů

dítě ukončující předškolní vzdělávání

- všímá si dění i problémů v bezprostředním okolí; přirozenou motivací k řešení dalších problémů a situací je pro něj pozitivní odezva na aktivní zájem

- řeší problémy, na které stačí; známé a opakující se situace se snaží řešit samostatně (na základě nápodoby či opakování), náročnější s oporou a pomocí dospělého
- rozlišuje řešení, která jsou funkční (vedoucí k cíli), a řešení, která funkční nejsou; dokáže mezi nimi volit

- chápe, že vyhýbat se řešení problémů nevede k cíli, ale že jejich včasné a uvážlivé řešení je naopak výhodou; uvědomuje si, že svou aktivitou a iniciativou může situaci ovlivnit

- nebojí se chybovat, pokud nachází pozitivní ocenění nejen za úspěch, ale také za snahu

komunikativní

dítě ukončující předškolní vzdělávání

- ovládá řeč, hovoří ve vhodně formulovaných větách, samostatně vyjadřuje své myšlenky, sdělení, otázky i odpovědi, rozumí slyšenému, slovně reaguje a vede smysluplný dialog

- dokáže se vyjadřovat a sdělovat své prožitky, pocity a nálady různými prostředky (řečovými, výtvarnými, hudebními, dramatickými apod.)

- domlouvá se gesty i slovy, rozlišuje některé symboly, rozumí jejich významu i funkci

- v běžných situacích komunikuje bez zábran a ostychu s dětmi i s dospělými; chápe, že být komunikativní, vstřícné, iniciativní a aktivní je výhodou

- průběžně rozšiřuje svou slovní zásobu a aktivně ji používá k dokonalejší komunikaci s okolím

- dovede využít informativní a komunikativní prostředky, se kterými se běžně setkává (knížky, encyklopedie, počítač, audiovizuální technika, telefon atp.)

sociální a personální

dítě ukončující předškolní vzdělávání

- samostatně rozhoduje o svých činnostech; umí si vytvořit svůj názor a vyjádřit jej

- uvědomuje si, že za sebe i své jednání odpovídá a nese důsledky

- dětským způsobem projevuje citlivost a ohleduplnost k druhým, pomoc slabším, rozpozná nevhodné chování; vnímá nespravedlnost, ubližování, agresivitu a lhostejnost

- ve skupině se dokáže prosadit, ale i podřídí, při společných činnostech se domlouvá a spolupracuje; v běžných situacích uplatňuje základní společenské návyky a pravidla společenského styku; je schopné respektovat druhé, vyjednávat, přijímat a uzavírat kompromisy

- napodobuje modely prosociálního chování a mezilidských vztahů, které nachází ve svém okolí

- spolupodílí se na společných rozhodnutích; přijímá vyjasněné a zdůvodněné povinnosti; dodržuje dohodnutá a pochopená pravidla a přizpůsobí se jim

- nevhodné chování i komunikaci, která je mu nepřijemná, umí odmítnout

činnosti a občanské

dítě ukončující předškolní vzdělávání

- svoje činnosti a hry se učí plánovat, organizovat, řídit a vyhodnocovat

- dokáže rozpoznat a využívat vlastní silné stránky, poznávat svoje slabé stránky

- odhaduje rizika svých nápadů, jde za svým záměrem, ale také dokáže měnit cesty a přizpůsobovat se daným okolnostem

- chápe, že se může o tom, co udělá, rozhodovat svobodně, ale že za svá rozhodnutí také odpovídá

- má smysl pro povinnost ve hře, práci i učení; k úkolům a povinnostem přistupuje odpovědně; váží si práce i úsilí druhých

- zajímá se o druhé i o to, co se kolem děje; je otevřené aktuálnímu dění

- chápe, že zájem o to, co se kolem děje, činnost, pracovitost a podnikavost jsou přínosem a že naopak lhostejnost, nevšímavost, pohodlnost a nízká aktivita mají svoje nepříznivé důsledky

- má základní dětskou představu o tom, co je v souladu se základními lidskými hodnotami a normami, i co je s nimi v rozporu, a snaží se podle toho chovat

Dílčí vzdělávací cíle:

Dítě a jeho tělo

- uvědomění si vlastního těla
- rozvoj fyzické i psychické zdatnosti
- osvojení si věku přiměřených praktických dovedností
- osvojení si poznatků o těle a jeho zdraví, o pohybových činnostech a jejich kvalitě
- osvojení si poznatků a dovedností důležitých k podpoře zdraví, bezpečí, osobní pohody i pohody prostředí
- vytváření zdravých životních návyků a postojů jako základů zdravého životního stylu

Dítě a jeho psychika

- rozvoj řečových schopností a jazykových dovedností receptivních (vnímání, naslouchání, porozumění)
- rozvoj komunikativních dovedností (verbálních i neverbálních) a kultivovaného projevu
- rozvoj tvořivosti (tvořivého myšlení, řešení problémů, tvořivého sebevyjádření)
- posilování přirozených poznávacích citů (zvědavosti, zájmu, radosti z objevování apod.)
- vytváření základů pro práci s informacemi
- poznávání sebe sama, rozvoj pozitivních citů ve vztahu k sobě (uvědomění si vlastní identity, získání sebevědomí, sebedůvěry, osobní spokojenosti)
- získání relativní citové samostatnosti
- rozvoj schopnosti sebeovládání
- rozvoj schopnosti citové vztahy vytvářet, rozvíjet je a city plně prožívat
- rozvoj poznatků, schopností a dovedností umožňujících pocity, získané dojmy a prožitky vyjádřit
- rozvoj a kultivace mravního i estetického vnímání, cítění a prožívání
- získání schopnosti záměrně řídit svoje chování a ovlivňovat vlastní situaci

Dítě a ten druhý

- seznamování s pravidly chování ve vztahu k druhému
- osvojení si elementárních poznatků, schopností a dovedností důležitých pro navazování a rozvíjení vztahů dítěte k druhým lidem
- posilování prosociálního chování ve vztahu k ostatním lidem (v rodině, v mateřské škole, v dětské herní skupině apod.)
- vytváření prosociálních postojů (rozvoj sociální citlivosti, tolerance, respektu, přizpůsobivosti apod.)
- rozvoj interaktivních a komunikativních dovedností verbálních i neverbálních
- rozvoj kooperativních dovedností
- ochrana osobního soukromí a bezpečí ve vztazích s druhými dětmi i dospělými

Dítě a společnost

- poznávání pravidel společenského soužití a jejich spoluvytváření v rámci přirozeného sociokulturního prostředí, porozumění základním projevům neverbální komunikace obvyklým v tomto prostředí
- rozvoj schopnosti žít ve společenství ostatních lidí (spolupracovat, spolupodílet se), přináležet k tomuto společenství (ke třídě, k rodině, k ostatním dětem) a vnímat a přijímat základní hodnoty v tomto společenství uznávané
- rozvoj základních kulturně společenských postojů, návyků a dovedností dítěte, rozvoj schopnosti projevat se autenticky, chovat se autonomně, prosociálně
- vytvoření povědomí o mezilidských morálních hodnotách
- seznamování se světem lidí, kultury a umění, osvojení si základních poznatků o prostředí, v němž dítě žije
- vytvoření základů aktivních postojů ke světu, k životu, pozitivních vztahů ke kultuře a umění, rozvoj dovedností umožňujících tyto vztahy a postoje vyjadřovat a projevat

- rozvoj společenského i estetického vkusu

Dítě a svět

- seznamování s místem a prostředím, ve kterém dítě žije, a vytváření pozitivního vztahu k němu
- pochopení, že změny způsobené lidskou činností mohou prostředí chránit a zlepšovat, ale také poškozovat a ničit
- osvojení si poznatků a dovedností potřebných k vykonávání jednoduchých činností v péči o okolí při spoluvytváření zdravého a bezpečného prostředí a k ochraně dítěte před jeho nebezpečnými vlivy
- rozvoj úcty k životu ve všech jeho formách
- vytvoření povědomí o vlastní sounáležitosti se světem, s živou a neživou přírodou, lidmi, společností, planetou Zemí

Očekávané výstupy (OV) – konkretizované očekávané výstupy (KOV):

Dítě a jeho tělo:

- zvládat jednoduchou sebeobsluhu
samostatně se oblékat, svlékat, obouvat, zapnout knoflíky, zavázat tkaničky samostatně jíst
- zvládat jednoduchou obsluhu a pracovní úkony
postarat se o své osobní věci, hračky, pomůcky udržovat pořádek, zvládat jednoduché úklidové práce

Dítě a jeho psychika:

- poznat a pojmenovat většinu toho, čím je obklopeno
znát většinu slov a výrazů běžně používaných v prostředí dítěte správně určovat a jmenovat věci a jevy ve svém okolí
- vést rozhovor
dodržovat pravidla konverzace a společenského kontaktu – řečovou kázeň (naslouchat druhým, vyčkat až druhý dokončí myšlenku, sledovat řečníka i obsah atd.)
- domluvit se slovy
dorozumět se verbálně i neverbálně (používat gesta, udržet oční kontakt, reagovat správně na neverbální podněty)
- poznat napsané své jméno
poznat napsané své jméno, podepsat se tiskacím písmem svým jménem
- vědomě využívat všech smyslů, záměrně pozorovat, všimat si (nového, změněného, chybějícího)
zaregistrovat změny ve svém okolí (všimnout si co se změnilo např. ve třídě)
- uvědomovat si svou samostatnost, zaujímat vlastní názory a postoje a vyjadřovat je
*samostatně splnit jednoduchý úkol, poradit si v běžné a opakující se situaci respektovat přijímat přirozenou autoritu dospělých
uvědomovat si, že fungování skupiny je postaveno na pravidlech soužití*
- ve známých a opakujících se situacích a v situacích, kterým rozumí, ovládat svoje city a přizpůsobit jim své chování
*reagovat přiměřeně situaci (přijímat vzor společenského chování, umět se podřídít)
odložit splnění osobních přání na pozdější dobu
přijímat pokyny
přiměřeně reagovat ve známých situacích, umět se zklidnit, ovládnout se, potlačit projev agrese*

- odmítnout se podílet na nedovolených či zakázaných činnostech apod.
rozhodovat sám o sobě (o svém chování)
- uvědomovat si příjemné a nepříjemné citové prožitky (lásku, soucítění, radost, spokojenost i strach, smutek, odmítání), rozlišovat citové projevy v důvěrném (rodinném) a cizím prostředí
přirozeně a v míře dané osobnostními předpoklady projevovat pozitivní i negativní emoce
přirozeně projevovat radost z poznání a zvládnutého
- zachytit a vyjádřit své prožitky (slovně, výtvarně, dramatickou improvizací)
umět to co prožívá vyjádřit slovně, výtvarně, pohybově, mimikou

Dítě a ten druhý:

- přirozeně a bez zábran komunikovat s druhým dítětem
aktivně komunikovat s druhými dětmi bez vážnějších problémů
- chápat, že všichni lidé (děti) mají stejnou hodnotu, přestože je každý jiný (jinak vypadá, jinak se chová, něco jiného umí či neumí apod.), že osobní, resp. osobnostní odlišnosti jsou přirozené
chápat, že každý je jiný, jinak vypadá, jinak se chová, něco jiného umí či neumí a že je to přirozené
respektovat rozdílné schopnosti
k mladšímu, slabšímu či postiženému dítěti se chovat citlivě a ohleduplně
- uplatňovat své ind. potřeby, přání a práva s ohledem na druhého (obhajovat svůj postoj nebo názor, přijmou i jiný názor), přijímat a uzavírat kompromisy, řešit konflikt dohodou
- *obhajovat svoje potřeby, svůj postoj či přání, přijímat také názor druhého, domlouvat se na kompromisním řešení*
pochopit funkci rodiny a jejích členů
- spolupracovat s ostatními
chápat a respektovat názory druhých
vyhledávat partnera pro hru, domlouvat se, rozdělovat se
spolupracovat při hrách a aktivitách nejrůznějšího zaměření, být ostatním partnerem
cítit sounáležitost s ostatními
nabídnout pomoc
- dodržovat dohodnutá a pochopená pravidla vzájemného soužití a chování doma, v MŠ, na veřejnosti, dodržovat herní pravidla
spoluvytvářet prostředí pohody
uvědomit si vztahy mezi lidmi (kamarádství, přátelství, vztahy mezi pohlavími, úcta ke starší)
- respektovat potřeby jiného dítěte, dělit se s ním o hračku, pomůcky, pamlsky, rozdělit si úkol s jiným dítětem apod.
všímat si co si druhý přeje či potřebuje (dělit se o hračku, pomůcky, apod.)
- vnímat, co si druhý přeje a potřebuje, vycházet mu vstříc
porozumět běžným projevům emocí a nálad (např. vnímat, že jiné dítě je smutné nebo naopak)

Dítě a společnost:

- uplatňovat návyky v základních formách společenského chování ve styku s dospělými i s dětmi
umět ve styku s dětmi i dospělými pozdravit, poprosit, požádat poděkovat, rozloučit se, vyslechnout sdělení, střídat se v komunikaci)

- pochopit, že každý má ve společenství (v rodině, ve třídě, v herní skupině) svou roli, podle které je třeba se chovat
pochopit funkci rodiny a jejich členů
orientovat se v rolích a pravidlech skupin (rodina, třída) a umět jim přizpůsobit chování
cítit se plnohodnotným členem skupiny
projevovat ohleduplnost a zdvořilost, vážit si práce a úsilí ostatních členů
- utvořit si základní dětskou představu o pravidlech chování a společenských normách, co je v souladu s nimi a co proti nim a ve vývojově odpovídajících situacích se podle této představy chovat
dodržovat společně dohodnutá a pochopená pravidla vzájemného soužití
- chovat se zdvořile, přistupovat k druhým lidem, k dospělým i k dětem, bez předsudků, s úctou k jejich osobě, vážit si jejich práce a úsilí
rozlišovat společensky nežádoucí chování, vnímat co je lež, nespravedlivost, ubližování, lhostejnost, agresivita, vulgarismy
- dodržovat pravidla her a jiných činností, jednat spravedlivě, hrát fair
chápat podstatu hry a její pravidla, dodržovat pravidla her a jiných činností, hrát spravedlivě, nepodvádět, umět prohrát
- zacházet šetrně s vlastními i cizími pomůckami, hračkami, věcmi denní potřeby, s knížkami, s penězi apod.
zacházet šetrně s vlastními a cizími pomůckami, hračkami, s knížkami, věcmi denní potřeby
- vnímat umělecké a kulturní podněty
všímat si kulturních památek kolem sebe (pomník, zajímavá stavba apod.)

Dítě a svět:

- orientovat se bezpečně ve známém prostředí i v životě tohoto prostředí
orientovat se ve školním prostředí, vyznat se v blízkém okolí
mít poznatky o své zemi (znát název státu, státní vlajku, hymnu, prezidenta, hlavní město, významné svátky a události)
mít poznatky o existenci jiných zemí, národů a kultur (znát typické znaky některých významných národů – přírodní podmínky, oblečení, zvyky, strava, stavby atd.)
mít poznatky o planetě Zemi, vesmíru apod.
mít poznatky o tradicích a zvycích kraje, přijmout tradici oslav
ctít oslavy narozenin, svátků, slavností
- zvládat běžné činnosti a požadavky na dítě kladené i jednoduché praktické situace, které se doma a v MŠ opakují, chovat se přiměřeně a bezpečně doma i v MŠ
zvládat běžné činnosti, požadavky na jednoduché praktické situace, které se opakují
spoluvytvářet pohodu prostředí (cítit se spokojeně a bezpečně)

„Putujeme životem“

Záměrem je:

- porozumět a překonat změny, které sebou přináší život
  - vstup do MŠ
  - příprava na vstup do ZŠ

- **příchod nového člena rodiny apod.**
  - **příchod nových kamarádů do třídy**
- **zvládat orientaci v neznámých situacích i prostředí**
  - **učit se přirozené komunikaci s ostatními dětmi, lidmi**
  - **přiblížit dětem neočekávané situace, které sebou přináší život MŠ, rodiny, města apod.**
  - **naučit se vnímat změnu jako běžnou součást lidského života**
  - **přijmout a poznat pozitivní změny a učít se odmítnout změnu k horšímu (v rámci dětských možností)**

Příklad činností:

hudební hry a činnosti,
jednoduché pracovní a sebeobslužné činnosti,
relaxační a odpočinkové činnosti k zdravé pohodě,
artikulační, řečové, sluchové, rytmické hry,
samostatný slovní projev,
poslech pohádek, příběhů, vyprávění, přednes, recitace, dramatizace, zpěv, grafické činnosti, prohlížení knih,
aktivity k seznámení se sdělovacími prostředky,
seznámení s PC,
pozorování, vyprávění, rozhovory,
spontánní a námětové hry,
činnosti zaměřené na procvičení paměti, sluchového a zrakového vnímání, na seznámení s číselnými a matematickými pojmy a symboly,
estetické a tvůrčí aktivity,
výlety, exkurze, kulturní a sportovní aktivity, předplavecký výcvik (Plavecká škola)
komunikace,
kooperativní činnosti,
tvoření pravidel,
vycházky do okolí,

Klíčové kompetence:

K učení

dítě ukončující předškolní vzdělávání

- soustředěně pozoruje, zkoumá, objevuje, všímá si souvislostí, experimentuje a užívá při tom jednoduchých pojmů, znaků a symbolů
- získanou zkušenost uplatňuje v praktických situacích a v dalším učení
- má elementární poznatky o světě lidí, kultury, přírody i techniky, který dítě obklopuje, o jeho rozmanitostech a proměnách; orientuje se v řádu a dění v prostředí, ve kterém žije
- klade otázky a hledá na ně odpovědi, aktivně si všímá, co se kolem něho děje; chce porozumět věcem, jevům a dějům, které kolem sebe vidí; poznává, že se může mnohému naučit, raduje se z toho, co samo dokázalo a zvládlo

- učí se nejen spontánně, ale i vědomě, vyvine úsilí, soustředí se na činnost a záměrně si zapamatuje; při zadané práci dokončí, co započalo; dovede postupovat podle instrukcí a pokynů, je schopno dobrat se k výsledkům
- odhaduje své síly, učí se hodnotit svoje osobní pokroky i oceňovat výkony druhých
- pokud se mu dostává uznání a ocenění, učí se s chutí

k řešení problémů

dítě ukončující předškolní vzdělávání

- všímá si dění i problémů v bezprostředním okolí; přirozenou motivací k řešení dalších problémů a situací je pro něj pozitivní odezva na aktivní zájem
- řeší problémy, na které stačí; známé a opakující se situace se snaží řešit samostatně (na základě nápodoby či opakování), náročnější s oporou a pomocí dospělého
- problémy řeší na základě bezprostřední zkušenosti; postupuje cestou pokusu a omylu, zkouší, experimentuje; spontánně vymýšlí nová řešení problémů a situací; hledá různé možnosti a varianty (má vlastní, originální nápady); využívá při tom dosavadních zkušeností, fantazii a představivost
- při řešení myšlenkových i praktických problémů užívá logických, matematických i empirických postupů; pochopí jednoduché algoritmy řešení různých úloh a situací a využívá je v dalších situacích
- zpřesňuje si početní představy, užívá číselných a matematických pojmů, vnímá elementární matematické souvislosti
- rozlišuje řešení, která jsou funkční (vedoucí k cíli), a řešení, která funkční nejsou; dokáže mezi nimi volit
- chápe, že vyhybat se řešení problémů nevede k cíli, ale že jejich včasné a uvážlivé řešení je naopak výhodou; uvědomuje si, že svou aktivitou a iniciativou může situaci ovlivnit
- nebojí se chybovat, pokud nachází pozitivní ocenění nejen za úspěch, ale také za snahu

komunikativní

dítě ukončující předškolní vzdělávání

- ovládá řeč, hovoří ve vhodně formulovaných větách, samostatně vyjadřuje své myšlenky, sdělení, otázky i odpovědi, rozumí slyšenému, slovně reaguje a vede smysluplný dialog
- dokáže se vyjadřovat a sdělovat své prožitky, pocity a nálady různými prostředky (řečovými, výtvarnými, hudebními, dramatickými apod.)
- domlouvá se gesty i slovy, rozlišuje některé symboly, rozumí jejich významu i funkci
- v běžných situacích komunikuje bez zábran a ostychu s dětmi i s dospělými; chápe, že být komunikativní, vstřícné, iniciativní a aktivní je výhodou
- ovládá dovednosti předcházející čtení a psaní
- průběžně rozšiřuje svou slovní zásobu a aktivně ji používá k dokonalejší komunikaci s okolím
- dovede využít informativní a komunikativní prostředky, se kterými se běžně setkává (knížky, encyklopedie, počítač, audiovizuální technika, telefon atp.)
- ví, že lidé se dorozumívají i jinými jazyky a že je možno se jim učit; má vytvořeny elementární předpoklady k učení se cizímu jazyku

sociální a personální

dítě ukončující předškolní vzdělávání

- samostatně rozhoduje o svých činnostech; umí si vytvořit svůj názor a vyjádřit jej
- uvědomuje si, že za sebe i své jednání odpovídá a nese důsledky
- dětským způsobem projevuje citlivost a ohleduplnost k druhým, pomoc slabším, rozpozná nevhodné chování; vnímá nespravedlnost, ubližování, agresivitu a lhotejnost
- ve skupině se dokáže prosadit, ale i podřídit, při společných činnostech se domlouvá a spolupracuje; v běžných situacích uplatňuje základní společenské návyky a pravidla společenského styku; je schopné respektovat druhé, vyjednávat, přijímat a uzavírat kompromisy

- napodobuje modely prosociálního chování a mezilidských vztahů, které nachází ve svém okolí
- spolupodílí se na společných rozhodnutích; přijímá vyjasněné a zdůvodněné povinnosti; dodržuje dohodnutá a pochopená pravidla a přizpůsobí se jim
- při setkání s neznámými lidmi či v neznámých situacích se chová obezřetně; nevhodné chování i komunikaci, která je mu nepříjemná, umí odmítnout
- je schopno chápat, že lidé se různí a umí být tolerantní k jejich odlišnostem a jedinečnostem
- chápe, že nespravedlnost, ubližování, ponižování, lhostejnost, agresivita a násilí se nevyplácí a že vzniklé konflikty je lépe řešit dohodou; dokáže se bránit projevům násilí jiného dítěte, ponižování a ubližování

činnosti a občanské

dítě ukončující předškolní vzdělávání

- svoje činnosti a hry se učí plánovat, organizovat, řídit a vyhodnocovat
- dokáže rozpoznat a využívat vlastní silné stránky, poznávat svoje slabé stránky
- odhaduje rizika svých nápadů, jde za svým záměrem, ale také dokáže měnit cesty a přizpůsobovat se daným okolnostem
- chápe, že se může o tom, co udělá, rozhodovat svobodně, ale že za svá rozhodnutí také odpovídá
- má smysl pro povinnost ve hře, práci i učení; k úkolům a povinnostem přistupuje odpovědně; váží si práce i úsilí druhých
- zajímá se o druhé i o to, co se kolem děje; je otevřené aktuálnímu dění
- chápe, že zájem o to, co se kolem děje, činnost, pracovitost a podnikavost jsou přínosem a že naopak lhostejnost, nevědomost, pohodlnost a nízká aktivita mají svoje nepříznivé důsledky
- má základní dětskou představu o tom, co je v souladu se základními lidskými hodnotami a normami, i co je s nimi v rozporu, a snaží se podle toho chovat
- spoluvytváří pravidla společného soužití mezi vrstevníky, rozumí jejich smyslu a chápe potřebu je zachovávat
- uvědomuje si svá práva i práva druhých, učí se je hájit a respektovat; chápe, že všichni lidé mají stejnou hodnotu

Dílčí vzdělávací cíle:

Dítě a jeho tělo

- uvědomění si vlastního těla
- rozvoj a užívání všech smyslů
- rozvoj fyzické i psychické zdatnosti
- osvojení si věku přiměřených praktických dovedností
- osvojení si poznatků a dovedností důležitých k podpoře zdraví, bezpečí, osobní pohody i pohody prostředí
- vytváření zdravých životních návyků a postojů jako základů zdravého životního stylu

Dítě a jeho psychika

- rozvoj řečových schopností a jazykových dovedností receptivních (vnímání, naslouchání, porozumění) i produktivních (výslovnosti, vytváření pojmů, mluvního projevu, vyjadřování)
- rozvoj komunikativních dovedností (verbálních i neverbálních) a kultivovaného projevu
- osvojení si některých poznatků a dovedností, které předcházejí čtení i psaní, rozvoj zájmu o psanou podobu jazyka i další formy sdělení verbální i neverbální (výtvarné, hudební,

- rozvoj, zpřesňování a kultivace smyslového vnímání, přechod od konkrétně názorného myšlení k myšlení slovně-logickému (pojmovému), rozvoj paměti a pozornosti, přechod od bezděčných forem těchto funkcí k úmyslným, rozvoj a kultivace představivosti a fantazie
- rozvoj tvořivosti (tvořivého myšlení, řešení problémů, tvořivého sebevyjádření)
- posilování přirozených poznávacích citů (zvědavosti, zájmu, radosti z objevování apod.)
- vytváření pozitivního vztahu k intelektuálním činnostem a k učení, podpora a rozvoj zájmu o učení
- osvojení si elementárních poznatků o znakových systémech a jejich funkci (abeceda, čísla)
- vytváření základů pro práci s informacemi
- poznávání sebe sama, rozvoj pozitivních citů ve vztahu k sobě (uvědomění si vlastní identity, získání sebevědomí, sebedůvěry, osobní spokojenosti)
- získání relativní citové samostatnosti
- rozvoj schopnosti sebeovládání
- rozvoj schopnosti citové vztahy vytvářet, rozvíjet je a city plně prožívat
- rozvoj poznatků, schopností a dovedností umožňujících pocity, získané dojmy a prožitky vyjádřit
- získání schopnosti záměrně řídit svoje chování a ovlivňovat vlastní situaci

Dítě a ten druhý

- seznamování s pravidly chování ve vztahu k druhému
- osvojení si elementárních poznatků, schopností a dovedností důležitých pro navazování a rozvíjení vztahů dítěte k druhým lidem
- posilování prosociálního chování ve vztahu k ostatním lidem (v rodině, v mateřské škole, v dětské herní skupině apod.)
- vytváření prosociálních postojů (rozvoj sociální citlivosti, tolerance, respektu, přizpůsobivosti apod.)
- rozvoj interaktivních a komunikativních dovedností verbálních i neverbálních
- rozvoj kooperativních dovedností
- ochrana osobního soukromí a bezpečí ve vztazích s druhými dětmi i dospělými

Dítě a společnost

- poznávání pravidel společenského soužití a jejich spoluvytváření v rámci přirozeného sociokulturního prostředí, porozumění základním projevům neverbální komunikace obvyklým v tomto prostředí
- rozvoj schopnosti žít ve společenství ostatních lidí (spolupracovat, spolupodílet se), přináležet k tomuto společenství (ke třídě, k rodině, k ostatním dětem) a vnímat a přijímat základní hodnoty v tomto společenství uznávané
- rozvoj základních kulturně společenských postojů, návyků a dovedností dítěte, rozvoj schopnosti projevat se autenticky, chovat se autonomně, prosociálně a aktivně se přizpůsobovat společenskému prostředí a zvládat jeho změny
- vytvoření povědomí o mezilidských morálních hodnotách
- seznamování se světem lidí, kultury a umění, osvojení si základních poznatků o prostředí, v němž dítě žije
- vytváření povědomí o existenci ostatních kultur a národností
- vytvoření základů aktivních postojů ke světu, k životu, pozitivních vztahů ke kultuře a umění, rozvoj dovedností umožňujících tyto vztahy a postoje vyjadřovat a projevat
- rozvoj společenského i estetického vkusu

Dítě a svět

- seznamování s místem a prostředím, ve kterém dítě žije, a vytváření pozitivního vztahu k němu
- vytváření elementárního povědomí o širším přírodním, kulturním i technickém prostředí, o jejich rozmanitosti, vývoji a neustálých proměnách
- poznávání jiných kultur
- pochopení, že změny způsobené lidskou činností mohou prostředí chránit a zlepšovat, ale také poškozovat a ničit
- osvojení si poznatků a dovedností potřebných k vykonávání jednoduchých činností v péči o okolí při spoluvytváření zdravého a bezpečného prostředí a k ochraně dítěte před jeho nebezpečnými vlivy
- rozvoj úcty k životu ve všech jeho formách
- rozvoj schopnosti přizpůsobovat se podmínkám vnějšího prostředí i jeho změnám
- vytvoření povědomí o vlastní sounáležitosti se světem, s živou a neživou přírodou, lidmi, společností, planetou Zemí

Očekávané výstupy (OV) – konkretizované očekávané výstupy (KOV):

Dítě a jeho tělo:

- zvládnout základní pohybové dovednosti a prostorovou orientaci, běžné způsoby pohybu v různém prostředí
pohybovat se bezpečně ve skupině dětí
pohybovat se koordinovaně a jistě, a to i v různém přírodním terénu
- zacházet s běžnými předměty denní potřeby

Dítě a jeho psychika:

- vnímat a rozlišovat pomocí všech smyslů
sluchově rozlišovat zvuky a tony, zrakově tvary předmětů a jiné specifické znaky
- ovládat koordinaci ruky a oka, zvládat jemnou motoriku
upřednostňovat užívání pravé či levé ruky při kreslení či v jiných činnostech
tužku držet správně tj. dvěma prsty, třetí podložený s uvolněným zápěstím
vést stopu tužky při kresbě apod.
napodobit zákl. geometrické obrazce, různé tvary, popř. písmena
pracovat se stavebnicemi, skládkami (stavět z kostek, navlékat korálky, skládat mozaiky, zavázat tkaničku)
zvládat výtvarné činnosti, provádět jednoduché úkony s výtvarnými pomůckami (např. tužkou, pastelem, štětcem, nůžkami) a materiály (papírem – překládání, textilem, modelovací hmotou)
kreslit, malovat, modelovat, vytrhávat, stříhat, lepit, vytvářet objekty s přírodních i umělých materiálů
zacházet správně s jednoduchými rytmickými a hudebními nástroji
- zvládnout sebeobsluhu, uplatňovat zdravotně preventivní návyky (postarat se o sebe a své osobní věci)

- pečovat o osobní hygienu, samostatně zvládat pravidelné běžné denní úkony
samostatně se oblékat, svlékat, obouvat, zapnout knoflíky, zipy, zavázat tkaničku
samostatně jíst, používat příbor, nalít si nápoj, používat ubrousek*
- zvládat jednoduchou obsluhu a pracovní úkony
*postarat se o své osobní věci, o hračky a pomůcky
udržovat pořádek, zvládat jednoduché úklidové práce*
  - správně vyslovovat, ovládat dech, tempo, intonaci řeči
*spontánně vyprávět zážitky
vyslovovat všechny hlásky správně, v přiměřeném tempu a síle hlasu*
  - pojmenovat většinu toho, čím je obklopeno
*znít většinu slov a výrazů běžně používaných v prostředí dítěte
mít přiměřeně bohatou slovní zásobu, dokázat osvojená slova aktivně používat v řeči,*
  - vyjadřovat samostatně a smysluplně myšlenky, nápady, pocity, mínění a úsudky
ve vhodně formulovaných větách
používat jednoduchá souvětí, vyjádřit myšlenku, nápad, mínění, popsat situaci, událost,
  - vést rozhovor (naslouchat druhý, ptát se)
*dodržovat pravidla konverzace a společenského styku – řečovou kázeň (dokázat
naslouchat druhým, vyčkat, až druhý dokončí myšlenku, sledovat řečníka i obsah,*
  - domluvit se slovy i gesty, improvizovat
*dorozumět se verbálně i nonverbálně (používat gesta, udržet oční kontakt, reagovat
správně na neverbální podněty)*
  - porozumět slyšenému
*sledovat a zachytit hlavní myšlenku příběhu, sledovat děj a zopakovat jej, popř. dokázat
odhadnout, jak by mohl příběh pokračovat*
  - formulovat otázky, odpovídat, hodnotit slovní výkony, slovně reagovat
  - učit se nová slova a aktivně je používat (ptát se na slova, kterým nerozumí)
*znát většinu slov a výrazů běžně používaných v prostředí dítěte
mít přiměřeně bohatou slovní zásobu, dokázat osvojená slova aktivně uplatnit v řeči,
správně určovat a pojmenovávat věci a jevy ve svém okolí*
  - naučit se z paměti krátké texty
*reprodukovat říkanky, písničky, pohádky, zvládnout jednoduchou dramatickou úlohu
zapamatovat si krátké říkanky, rozpočítadla, jednoduché básničky, písničky*
  - popsat situaci (skutečnou, podle obrázku)
*používat jednoduchá souvětí, vyjádřit myšlenku, nápad, popsat situaci, událost, vyjádřit
své pocity, prožitky*
  - chápat slovní vtip a humor
chápat jednoduché hádanky, vtipy
  - sluchově rozlišovat začáteční koncové slabiky a hlásky ve slovech
*sluchově rozlišit slova, slabiky, počáteční slabiky a hlásky ve slovech
rozkládat slova na slabiky
vyčlenit hlásku na počátku a na konci slova
rozlišit dlouhé a krátké samohlásky*
  - utvořit jednoduchý rým
poznat a najít k sobě slova, která se rýmují, doplnit chybějící slovo rýmu
  - poznat a vymyslet jednoduchá synonym, homonyma a antonyma
*poznat a vyhledat slova protikladného významu, podobného významu, stejně znějící
a slova různého významu*
  - připravovat se pro život v mnohojazyčné evropské společnosti

*znát, že lidé se dorozumívají a jinými jazyky a že je možno se jim učit
vnímat jednoduché písně, rýmy, popěvky v cizím jazyce*

- rozlišovat některé obrazné symboly (piktogramy, orientační značky), porozumět jejich významu i jejich komunikativní funkci
*rozlišit některé jednoduché obrazné symboly, piktogramy a značky, umět je používat
pochopit význam piktogramů
poznat některé hudební znaky*
- sledovat očima zleva doprava
sledovat očima zleva doprava a dle potřeby i zprava doleva, případně v dalších směrech, jmenovat objekty zleva doprava, vyhledat první a poslední objekt ve skupině, vést čáru zleva doprava, shora dolů
- poznat některá písmena a číslice, popř. slova
*rozpoznat některé grafické znaky s abstraktní podobou (např. znát některé číslice, písmena)
napodobit některá písmena, číslice*
- poznat napsané své jméno
poznat napsané své jméno, podepsat se tiskacím písmem svým jménem
- projevovat zájem o knížky, soustředěně poslouchat četbu, hudbu, sledovat divadlo, film, užívat telefon
*objevovat význam ilustrací, soch, obrazů
projevovat zájem o poznávání písmen, číslic, prohlížet si knihy, znát některé dětské knihy a vyprávět o nich*
- vědomě využívat všech smyslů, záměrně pozorovat, postřehovat, všimnout si (nového, změněného, chybějícího)
*zaregistrovat změny ve svém okolí (všimnout si a rozpoznat co se změnilo
rozpoznat odlišnosti v detailech (např. vyhledat chybějící část v obrázku, jednotlivé části složit v celek, složit puzzle, hrát pexeso, domino, loto)
rozlišit známé chutě a vůně i zápachy (např. slané, sladké, kyselé, hořké, vůni koření, různých pochutin)
rozlišit hmatem vlastnosti předmětů (strukturu povrchu), určit tvar, materiál apod.*
- záměrně se soustředit na činnost a udržet pozornost
*soustředěně poslouchat pohádku, hudební skladbu, divadelní hru, nenechat se vyrušit – neodbíhat od činnosti, pracovat v klidu
dokončit hru (neodbíhat od ní) i rozdělanou činnost
udržet pozornost i při méně atraktivních činnostech*
- přemýšlet, vést jednoduché úvahy a to, o čem přemýšlí a uvažuje, také vyjádřit
*chápat jednoduché souvislosti, nacházet znaky společné a rozdílné, porovnat, dle společných či rozdílných znaků (/např. vybrat všechny předměty vyrobené ze dřeva), zobecňovat vybrat ovoce, zeleninu, hračky, nábytek, dopravní prostředky atd.), řešit jednoduché labyrinty, rébusy, hádanky
řešit labyrinty (sledovat cestu)*
- zaměřovat se na to co je z poznávacího hlediska důležité
*odhalit podstatné a nepodstatné znaky, vlastnosti předmětů, nacházet společné znaky, podobu a rozdíl, charakteristické znaky předmětů, osob, zvířat a jevů a vzájemné souvislosti mezi nimi
rozlišit tvary předmětů, základní geometrické tvary, základní barvy (červená, modrá, žlutá), barvy složené (oranžová, zelená, fialová), další barevné kvality (odstíny aj.) a vlastnosti objektů např. lesk, hladkost a jiné specifické znaky*
- vnímat, že je zajímavé dozvídat se nové věci, využívat zkušeností k učení
informace vyhledat v encyklopediích

projevovat zájem o nové věci, zkoušet, experimentovat

nechat se získat pro záměrné učení

odlišit hru od systematické povinnosti

zacházet s předměty digitální technologie, využívat nezákladnější funkce počítače (zapnout, vypnout, práce s myší, jednoduchou klávesnicí)

- postupovat a učit se podle pokynů a instrukcí
uposlechnout pokynu dospělého a řídit se jím
postupovat podle pokynů a instrukcí
plnit činnosti dle instrukcí
- chápat základní číselné a matematické pojmy, elementární matematické souvislosti podle potřeby je prakticky využívat
rozpoznat geometrické tvary – čtverec, kruh, trojúhelník, obdélník
rozumět a používat základní pojmy označující velikost (malý – velký, větší – menší, nejmenší – největší, dlouhý – krátký, vysoký – nízký, stejný)
rozumět a používat základní pojmy označující hmotnost (lehký – těžký, lehčí – těžší, nejlehčí – nejtěžší, stejně těžký)
porovnat a uspořádat předměty dle stanoveného pravidla (např. od nejmenšího k největšímu, poznat co do skupiny nepatří) třídit předměty minimálně dle jednoho kritéria (např. roztrždit knoflíky na hromádky dle barvy, tvaru, velikosti)
orientovat se v číselné řadě 1 – 10, vyjmenovat ji, porovnat, že 5 je více jak 4, chápat číslo jako počet prvků
porovnat početnost dvou souborů a určit počet do 6 (např. o kolik je více a o kolik je méně, stejně)
chápat, že číslovka označuje počet (např. 5 je prstů na ruce)
- chápat prostorové pojmy
rozlišovat vpravo – vlevo na vlastním těle, v prostoru s oporou o nějaký předmět
rozlišovat a používat základní prostorové pojmy (např. dole, nahoře, uprostřed, před, za, pod, nad, u, uvnitř, vně, vedle, mezi, nízkou, vysoko, na konci, na kraji, vpředu, vzadu, blízko, daleko, dopředu, dozadu, nahoru, dolů) a těchto pojmů běžně užívat
rozlišovat vzájemnou polohu dvou objektů
orientovat se v řadě (první, poslední, uprostřed)
orientovat se v prostoru podle slovních pokynů
orientovat se v časových údajích v rámci dne (dopoledne, poledne, odpoledne)
rozlišovat základní časové údaje, uvědomit si plynutí v čase (noc, den, ráno, večer, dnes, zítra, včera, dny v týdnu)
rozlišovat roční období (jaro, léto, podzim, zima)
- naučit se z paměti krátké testy, úmyslně si zapamatovat a vybavit
- řešit problémy, úkoly a situace, myslet kreativně, předkládat nápady
experimentovat, některé problémy řešit cestou pokus – omyl
jednoduchý problém vyřešit samostatně i ve spolupráci s kamarády, při složitějších se poradit
verbalizovat myšlenkové pochody, přemýšlet nahlas, popsat jak problém či situaci řešit (např. jak staví stavbu, skládá apod.)
přicházet s vlastními nápady
- nalézat nová řešení nebo alternativní k běžným
vymýšlet nová řešení nebi alternativní k běžným (např. jak by to šlo jinak, co by se stalo kdyby) a verbalizovat je
- vyjadřovat svou představivost a fantazii v tvořivých činnostech (konstruktivních, výtvarných, hudebních, pohybových či dramatických)
slovně, výtvarně, technicky vyjádřit svoje jednoduché nápady

rozvíjet a obohacovat hru podle své představivosti a fantazie

vyjadřovat fantazijní představy

dokončit příběh, pohádku (např. vymyslet konec jinou variantu)

vyjádřit vlastní jednoduché pohybové představy, rytmický doprovod nebo melodii (např. vymýšlet krátké dramatické scénky, naznačit, vyjádřit pomocí pantomimy konkrétní činnost, pohybem ztvárnit slyšenou melodii)

dokreslit chybějící části na obrázku, sestavit části v celek, vytvořit jednoduchý model, stavbu, provést obměnu, tvořit dle vlastní představy,

navrhnout další varianty řešení

experimentovat s výtvarně netradičními materiály

využívat tvůrčí a výtvarné techniky k výzdobě prostředí

improvizovat a hledat náhradní řešení

- *odloučit se na určitou dobu od rodičů a blízkých, být aktivní i bez jejich opory
přijímat pobyt v mateřské škole popř. i na ozdravně rekreačním pobytu jako běžnou součást života (vědět, že rodiče chodí do zaměstnání, dítě do MŠ)
zapojovat se do činností, komunikovat a kooperovat s dětmi i se známými dospělými,
odmítnout neznámé dospělé
respektovat a přijímat přirozenou autoritu dospělých
uvědomovat si, že fungování skupiny je postaveno na pravidlech soužití, podílet se na nich a respektovat je
přizpůsobit se společenství, projevovat zájem o spolupráci
umět se přizpůsobit změnám
přijímat pokyny*
- *uvědomovat si svou samostatnost, zaujímat vlastní názory a postoje a vyjadřovat je
samostatně splnit jednoduchý úkol, poradit si v běžné a opakující se situaci, cítit ze své samostatnosti uspokojení (být na ni hrdý)
snažit se uplatnit své přání, obhájit svůj názor
umět kooperovat, dohodnout se s ostatními*
- *rozhodovat o svých činnostech
samostatně se rozhodnout v některých činnostech, o svých činnostech (co udělat, jak se zachovat, i o tom, co neudělat, co odmítnout, čeho se neúčastnit)
přijmout roli ve hře
rozhodovat sám o sobě*
- *vyjádřit souhlas i nesouhlas, říci ne v situacích, které to vyžadují (neznámých)
obhájit svůj názor
samostatně se rozhodnout v některých činnostech, o svých činnostech (co udělat, jak se zachovat, i o tom, co neudělat, co odmítnout, čeho se neúčastnit)
odmítnat agresi*
- *uvědomovat si své možnosti i limity
nebát se požádat o pomoc, radu
odhadnout na co stačí, uvědomit si, co mu nejde, co je pro něj obtížné, a co se chce naučit
plánovat přiměřeně věku (ví, čeho chce dosáhnout a proč)
hodnotit druhé, sebe hodnotit vzhledem k aktuální situaci a možnostem*
- *přijímat pozitivní ocenění i svůj případný neúspěch a vyrovnat se s ním, učit se hodnotit své osobní pokroky
přijímat drobný neúspěch (vnímat ho jako přirozenou skutečnost, že se mu někdy něco nedaří), umět přijmout sdělení o případných dílčích nedostatcích, být schopen se z něho poučit*
- *prožívat radost ze zvládnutého a poznaného*

přirozeně projevovat radost z poznání a zvládnutého (radovat se, že umí píšeň, ukazuje obrázek apod.)

- vyvinout volní úsilí, soustředit se na činnost a její dokončení
odložit splnění svých osobních přání na pozdější dobu
přijmout povinnost, soustředit se na činnost a samostatně ji dokončit
- rozlišovat citové projevy v důvěrném (rodinném) a cizím prostředí
reagovat přiměřeně dané situaci (přijímat vzor společenského chování, umět se podřídít)
- prožívat a dětským způsobem projevovat, co cítí (soucit, náklonnost), snažit se ovládat své afektivní chování
přiměřeně reagovat ve známých situacích, umět se zklidnit, ovládnout se, potlačit projev agrese
pomáhat druhým
přirozeně a v míře dané osobnostními předpoklady projevovat pozitivní i negativní emoce (soucit, radost, náklonnost, spokojenost, ale také strach, smutek)
- těšit se z hezkých a příjemných zážitků
- zachytit a vyjádřit své prožitky
umět to co prožívá, vyjádřit slovně, výtvarně, pohybově, mimikou

Dítě a ten druhý:

- navazovat kontakt s dospělým, kterému je svěřeno do péče, překonat stud, komunikovat s ním vhodným způsobem, respektovat ho
navazovat kontakty s dospělým
spolupracovat s dospělým
respektovat dospělého, komunikovat s ním vhodným způsobem (s ohledem na situaci a podmínky)
obracet se na dospělého o pomoc a radu
rozlišovat vhodnost oslovování i tykání a vykání
- porozumět běžným projevům vyjádření emocí a nálad
vnímat, že je jiné dítě smutné, zklamané nebo naopak něčím nadšené, že má radost
- odmítnout komunikaci, která je mu nepříjemná
nepříjemný kontakt a komunikaci dokázat odmítnout
bránit se projevům násilí jiného dítěte (nenechat si ubližovat, nenechat se šidit, bránit se posmívání, ohradit se proti tomu)
- uvědomovat si svá práva ve vztahu druhému, přiznávat stejná práva druhým, respektovat je
uvědomit si vztahy mezi lidmi (kamarádství, přátelství, vztahy mezi pohlavími, úcta ke stáří)
- přirozeně a bez zábran komunikovat s druhým dítětem, navazovat dětská přátelství
aktivně komunikovat s druhými dětmi bez vážnějších problémů (vyprávět, povídat, poslouchat, naslouchat druhému)
chápat a respektovat názory jiného dítěte, domlouvat se, vyjednávat
vyhledávat partnera pro hru, domlouvat se, rozdělovat a měnit herní role, hru rozvíjet a obohacovat
spolupracovat při hrách a aktivitách nejrůznějšího zaměření, být ostatním partnerem
vyjednávat, domluvit se na společném řešení
využívat neverbální komunikace
- chápat, že všichni lidé mají stejnou hodnotu, přestože je každý jiný
chápat, že každý je jiný, jinak vypadá, jinak se chová, něco jiného umí či neumí a že je to přirozené

*k mladšímu, slabšímu či postiženému dítěti se chovat citlivě a ohleduplně (neposmívat se mu, pomáhat mu, chránit ho)
respektovat rozdílné schopnosti*

- uplatňovat své individuální potřeby, přání a práva s ohledem na druhého (obhajovat svůj postoj, názor, přijmout jiný)
obhajovat svoje potřeby, svůj postoj či přání, přijímat také názor druhého, dohodnout se na kompromisním řešení
- spolupracovat s ostatními
*cítit sounáležitost s ostatními
nabídnout pomoc*
- dodržovat dohodnutá a pochopená pravidla vzájemného soužití a chování v MŠ, na veřejnosti, dodržovat herní pravidla
spoluvytvářet prostředí pohody
- respektovat potřeby jiného dítěte
- vnímat, co si druhý přeje a potřebuje, vycházet mu vstříc (chovat se citlivě a ohleduplně k slabšímu či postiženému dítěti, mít ohled na druhé
všímat si co si druhý přeje či potřebuje (např. dělit se s druhým dítětem o hračku, pomůcky, pamlsky, podělit se s jiným dítětem o činnost, počkat, vystřídat se)
- bránit se projevům násilí jiného dítěte, ubližování, ponižování
- chovat se obezřetně při setkání s neznámými dětmi, staršími i dospělými jedinci, v případě potřeby požádat druhého o pomoc (pro sebe i pro jiné dítě)

Dítě a společnost:

- uplatňovat návyky v základních formách společenského chování ve styku s dospělými i s dětmi
*umět ve styku s dětmi i dospělými pozdravit, rozloučit se, poděkovat, poprosit, požádat, vyslechnout sdělení, střídat se v komunikaci
dodržovat společně dohodnutá a pochopená pravidla vzájemného soužití
chápat podstatu hry a její pravidla, dodržovat pravidla her a jiných činností, hrát spravedlivě, nepodvádět, umět i prohrávat*
- pochopit, že každý má ve společnosti svou roli, podle které se chová (ve třídě, v herní skupině)
*pochopit funkci rodiny a jejich členů
orientovat se v rolích, pravidlech různých společenských skupin a umět jim přizpůsobit své chování
vnímat odlišnosti mezi dětmi a podle toho přizpůsobovat i své přístupy*
- adaptovat se na život ve škole, aktivně zvládat požadavky plynoucí z prostředí školy i jeho běžných proměn (vnímat základní pravidla chování ve skupině, podílet se na nich a řídit se jimi, podřídít se názoru skupiny, přizpůsobit se společnému programu, spolupracovat, přijímat autoritu) a spoluvytvářet v tomto společenství prostředí pohody
*zacházet šetrně s vlastními i cizími pomůckami, hračkami, s knížkami, věcmi denní potřeby
navazovat s dětmi vztahy, mít ve skupině své kamarády, udržovat a rozvíjet s nimi přátelství
cítit se plnohodnotným členem skupiny*
- vyjednávat s dětmi i dospělými ve svém okolí, domluvit se na společném řešení (v jednoduchých situacích samostatně, jinak s pomocí)
být schopné přistoupit na jiný názor, porozumět potřebám druhých, přijmout společné návrhy, podřídít se rozhodnutí skupiny a přizpůsobit se společnému programu

- utvořit si základní dětskou představu o společenských normách, co je v souladu s nimi a co proti nim a ve vývojově odpovídajících situacích se podle této představy chovat (na veřejnosti)
rozlišovat společensky nežádoucí chování, vnímat co je lež, nespravedlivost, ubližování lhostejnost, agresivita, vulgarismy
- chovat se zdvořile, přistupovat k druhým lidem, k dospělým i k dětem, bez předsudků, s úctou k jejich osobě, vážit si jejich práce a úsilí
*reagovat na sociální kontakty druhých dětí otevřeně a zařazovat se mezi ně pomocí sociálně úspěšných strategií (vlídné přijetí, humor, projevení zájmu, akceptování či podání návrhů, nabídnutí spolupráce, pomoci, fair play)
projevovat ohleduplnost a zdvořilost ke svým kamarádům i dospělým, vážit si jejich práce i úsilí*
- uvědomovat si, že ne všichni lidé respektují pravidla chování, že se mohou chovat neočekávaně, proti pravidlům, a tím ohrožovat pohodu i bezpečí druhých
*rozlišovat společensky nežádoucí chování, vnímat co je lež, nespravedlivost, ubližování lhostejnost, agresivita, vulgarismy
pojmenovat povahové vlastnosti*
- vnímat umělecké a kulturní podněty, pozorně poslouchat, sledovat se zájmem literární, dramatické či hudební představení a hodnotit svoje zážitky
*pozorně poslouchat a sledovat se zájmem uměleckou produkci
vyjadřovat a zhodnotit prožitky (co se líbilo co ne, proč atd.)
v kulturních místech respektovat dohodnutá pravidla a nerušit ostatní při vnímání umění
všímat si kul*
- zachycovat skutečnosti ze svého okolí a vyjadřovat své představy pomocí různých výtvarných dovedností a technik
*zobrazovat objekty reálné i fantazijní různými výtvarnými výrazovými prostředky
vyjadřovat se zpěvem, hrou na jednoduché rytmické nástroje, hudebně pohybovou činností*

Dítě a svět:

- chovat se přiměřeně a bezpečně na veřejnosti (na ulici, na hřišti, v obchodě, u lékaře apod.)
*orientovat se ve školním prostředí, vyznat se v blízkém okolí (vědět co se kde v blízkosti nachází např. obchody, policie, hřiště, pošta, škola atd.)
chápat základní pravidla chování chodce*
- mít povědomí o širším společenském, věcném, kulturním i technickém prostředí i jeho dění v rozsahu praktických zkušeností a dostupných praktických ukázek v okolí dítěte
mít poznatky z nejrůznějších oblastí života a poznání v rozsahu toho, s čím se ve své praxi setkává, co kolem sebe vidí
- vnímat, že svět má svůj řád, že je rozmanitý a pozoruhodný, nekonečně pestrý a různorodý (mít elementární povědomí o existenci různých národů a kultur, různých zemích)
*uvědomovat si, že svět lidí je na různých částech naší planety různorodý a pestrý a ne vždy šťastný
mít poznatky o existenci jiných zemí, národů a kultur (znát typické znaky některých významných národů, oblečení, zvyky, strava, stavby atd.)*
- všímat si změn a dění v životě
zajímat se, co se v okolí děje, všímat si změn, proměny komentovat, přizpůsobit oblečení

- porozumět, že změny jsou přirozené a samozřejmé (všechno kolem se mění, vyvíjí a s těmito změnami je třeba v životě počítat), přizpůsobit se běžně proměnlivým okolnostem
vědět, že se stále něco děje, že všechno kolem plyne, vyvíjí se a proměňuje, přirozeně se tomuto dění přizpůsobit

„Putujeme přírodou“

Záměrem je:

- osvojení si poznatků o živé a neživé přírodě, o jejich proměnách a rozmanitostech
- položit základy k ochraně a péči o přírodu
- přiblížit dětem význam přírody pro náš život (v rámci MŠ, města, lidstva) nejen jako zdroj poznání, ale i jako místo k relaxaci a odpočinku, a naopak seznámit i s nebezpečími, která na nás v přírodě číhají
- seznamovat se s přírodním prostředím MŠ, města a nejbližšího okolí
- ukázat možnosti využití a správného zacházení s odpadním materiálem (třídění odpadu)
  - položit základy pro pěstitelské aktivity
  - rozlišovat co přírodě prospívá, proč a naopak
  - vnímat přírodu všemi smysly
  - učit se hledat inspiraci v přírodě

Příklad činností:

lokomoční pohybové činnosti, turistika, sezonní pohybové činnosti, míčové hry apod.;
manipulační činnosti s jednoduchými nástroji a náčiním, přírodninami;
jednoduché pracovní a sebeobslužné činnosti v oblasti osobní hygieny, úklidu, úpravy prostředí;
činnosti relaxační a odpočinkové;
činnosti směřující k prevenci úrazů;
poslechové činnosti, sledování příběhů;
hry a činnosti zaměřené k poznávání a rozlišování zvuků přírody;
přímé a záměrné pozorování;
vycházky do okolí, výlety, exkurze;
námětové hry, dramatizace, výtvarné, hudební a jiné tvůrčí činnosti;
komentování zážitků a aktivit;
vyprávění a popis toho, co dítě slyšelo nebo co shlédlo;
přednes, recitace, dramatizace, zpěv;

spontánní hra, volné hry a experimenty s přírodním materiálem;
poučení o možných nebezpečných situacích a dítěti dostupných způsobech, jak se chránit;
přirozené i zprostředkované poznávání přírodního okolí, sledování rozmanitostí a změn v přírodě (příroda živá i neživá, přírodní jevy a děje, rostliny, živočichové, krajina a její ráz, podnebí, počasí, ovzduší, roční období);
práce s literárními texty, s obrazovým materiálem, využívání encyklopedií a dalších médií;
kognitivní činnosti (kladení otázek a hledání odpovědí, diskuse nad problémem, vyprávění,);
praktické činnosti, na jejichž základě se dítě seznamuje s různými přírodními i umělými látkami a materiály ve svém okolí a jejichž prostřednictvím získává zkušenosti s jejich vlastnostmi (praktické pokusy, zkoumání, manipulace s různými materiály a surovinami pozorování životních podmínek a stavu životního prostředí, poznávání ekosystémů (les, louka, rybník apod.);
ekologicky motivované hrové aktivity (ekohry);
smysluplné činnosti přispívající k péči o životní prostředí a okolní krajinu;
pracovní činnosti, pěstitelské a chovatelské činnosti, činnosti zaměřené k péči o školní prostředí, školní zahradu a blízké okolí;

Klíčové kompetence

k učení:

dítě ukončující předškolní vzdělávání

- soustředěně pozoruje, zkoumá, objevuje, všímá si souvislostí, experimentuje a užívá při tom jednoduchých pojmů, znaků a symbolů
- získanou zkušenost uplatňuje v praktických situacích a v dalším učení
- má elementární poznatky o světě lidí i přírody, který dítě obklopuje, o jeho rozmanitostech a proměnách; orientuje se v řádu a dění v prostředí, ve kterém žije
- klade otázky a hledá na ně odpovědi, aktivně si všímá, co se kolem něho děje; chce porozumět věcem, jevům a dějům, které kolem sebe vidí; poznává, že se může mnohému naučit

k řešení problémů

dítě ukončující předškolní vzdělávání

- všímá si dění i problémů v bezprostředním okolí
- řeší problémy, na které stačí; známé a opakující se situace se snaží řešit samostatně (na základě nápodoby či opakování), náročnější s oporou a pomocí dospělého
- problémy řeší na základě bezprostřední zkušenosti; postupuje cestou pokusu a omylu, zkouší, experimentuje; spontánně vymýšlí nová řešení problémů a situací; hledá různé možnosti a varianty (má vlastní, originální nápady); využívá při tom dosavadních zkušeností, fantazii a představivost
- rozlišuje řešení, která jsou funkční (vedoucí k cíli), a řešení, která funkční nejsou; dokáže mezi nimi volit
- chápe, že vyhýbat se řešení problémů nevede k cíli, ale že jejich včasné a uvážlivé řešení je naopak výhodou; uvědomuje si, že svou aktivitou a iniciativou může situaci ovlivnit

komunikativní

dítě ukončující předškolní vzdělávání

- samostatně vyjadřuje své myšlenky
- dokáže se vyjadřovat a sdělovat své prožitky, pocity a nálady různými prostředky (řečovými, výtvarnými, hudebními, dramatickými apod.)
- rozlišuje některé symboly, rozumí jejich významu i funkci
- dovede využít informativní a komunikativní prostředky, se kterými se běžně setkává (knížky, encyklopedie, počítač, audiovizuální technika, telefon atp.)

sociální a personální

dítě ukončující předškolní vzdělávání

- samostatně rozhoduje o svých činnostech; umí si vytvořit svůj názor a vyjádřit jej
- uvědomuje si, že za sebe i své jednání odpovídá a nese důsledky
- dětským způsobem projevuje citlivost a ohleduplnost k druhým, pomoc slabším, rozpozná nevhodné chování; vnímá nespravedlnost, ubližování, agresivitu a lhostejnost
- spolupodílí se na společných rozhodnutích; přijímá vyjasněné a zdůvodněné povinnosti; dodržuje dohodnutá a pochopená pravidla a přizpůsobí se jim

činnostní a občanské

dítě ukončující předškolní vzdělávání

- dokáže rozpoznat a využívat vlastní silné stránky
- odhaduje rizika svých nápadů, jde za svým záměrem, ale také dokáže měnit cesty a přizpůsobovat se daným okolnostem
- chápe, že se může o tom, co udělá, rozhodovat svobodně, ale že za svá rozhodnutí také odpovídá
- k úkolům a povinnostem přistupuje odpovědně; váží si práce i úsilí druhých
- zajímá se o to, co se kolem děje; je otevřený aktuálnímu dění
- chápe, že zájem o to, co se kolem děje, činnost, pracovitost a podnikavost jsou přínosem a že naopak lhostejnost, nevšímavost, pohodlnost a nízká aktivita mají svoje nepříznivé důsledky
- má základní dětskou představu o tom, co je v souladu se základními lidskými hodnotami a normami, i co je s nimi v rozporu, a snaží se podle toho chovat
- ví, že není jedno, v jakém prostředí žije, uvědomuje si, že se svým chováním se na něm podílí a že je může ovlivnit
- dbá na osobní zdraví a bezpečí svoje i druhých, chová se odpovědně s ohledem na zdravé a bezpečné okolní prostředí (přírodní)

Dílčí vzdělávací cíle:

Dítě a jeho tělo

- rozvoj pohybových schopností a zdokonalování dovedností v oblasti hrubé i jemné motoriky (koordinace a rozsah pohybu, dýchání, koordinace ruky a oka apod.), ovládnutí pohybového aparátu a tělesných funkcí
- rozvoj a užívání všech smyslů
- rozvoj fyzické i psychické zdatnosti
- osvojení si věku přiměřených praktických dovedností
- osvojení si poznatků o těle a jeho zdraví, o pohybových činnostech a jejich kvalitě
- osvojení si poznatků a dovedností důležitých k podpoře zdraví, bezpečí, osobní pohody i pohody prostředí
- vytváření zdravých životních návyků a postojů jako základů zdravého životního stylu

Dítě a jeho psychika

- rozvoj, zpřesňování a kultivace smyslového vnímání, přechod od konkrétně názorného myšlení k myšlení slovně-logickému (pojmovému), rozvoj paměti a pozornosti, přechod od bezděčných forem těchto funkcí k úmyslným, rozvoj a kultivace představivosti a fantazie
- rozvoj tvořivosti (tvořivého myšlení, řešení problémů, tvořivého sebevyjádření)
- posilování přirozených poznávacích citů (zvědavosti, zájmu, radosti z objevování apod.)
- vytváření základů pro práci s informacemi
- rozvoj schopnosti sebeovládání

- rozvoj schopnosti citové vztahy vytvářet, rozvíjet je a city plně prožívat
- rozvoj poznatků, schopností a dovedností umožňujících pocity, získané dojmy a prožitky vyjádřit
- rozvoj a kultivace mravního i estetického vnímání, cítění a prožívání
- získání schopnosti záměrně řídit svoje chování a ovlivňovat vlastní situaci

Dítě a ten druhý

- vytváření prosociálních postojů (rozvoj sociální citlivosti, tolerance, respektu, přizpůsobivosti apod.)
- rozvoj interaktivních a komunikativních dovedností verbálních i neverbálních
- rozvoj kooperativních dovedností

Dítě a společnost

- vytvoření základů aktivních postojů ke světu, k životu, rozvoj dovedností umožňujících tyto vztahy a postoje vyjadřovat a projevovat
- rozvoj společenského i estetického vkusu
- rozvoj základních kulturně společenských postojů, návyků a dovedností dítěte,

Dítě a svět

- seznamování s místem a prostředím, ve kterém dítě žije, a vytváření pozitivního vztahu k němu
- vytváření elementárního povědomí o širším přírodním prostředí, o jejich rozmanitosti, vývoji a neustálých proměnách
- pochopení, že změny způsobené lidskou činností mohou prostředí chránit a zlepšovat, ale také poškozovat a ničit
- osvojení si poznatků a dovedností potřebných k vykonávání jednoduchých činností v péči o okolí při spoluvytváření zdravého a bezpečného prostředí a k ochraně dítěte před jeho nebezpečnými vlivy
- rozvoj úcty k životu ve všech jeho formách
- rozvoj schopnosti přizpůsobovat se podmínkám vnějšího prostředí i jeho změnám
- vytvoření povědomí o vlastní sounáležitosti se světem, s živou a neživou přírodou planetou Zemí

Očekávané výstupy (OV) – konkretizované očekávané výstupy(KOV):

Dítě a jeho tělo

- zvládnout základní pohybové dovednosti a prostorovou orientaci, běžné způsoby pohybu v různém prostředí
běhat, skákat, udržovat rovnováhu
vyrovnávat svalové disbalance v běžném pohybu
zvládat nižší překážky, zvládat různé druhy lezení
pohybovat se bezpečně ve skupině dětí
pohybovat se koordinovaně a jistě v různém přírodním terénu
- vnímat a rozlišovat pomocí všech smyslů
sluchově rozlišovat zvuky, zrakově rozličné tvary a jiné specifické znaky
odhalit podstatné a charakteristické znaky
rozlišit známé chutě a vůně i zápachy
rozlišit hmatem vlastnosti předmětů
- zvládat jednoduché pracovní úkony
udržování pořádku, práce na zahradě apod.

Dítě a jeho psychika

- poznat a pojmenovat většinu toho, čím je obklopeno
*rozumět většině pojmenování předmětů v přírodním prostředí
správně určovat a pojmenovávat věci a jevy ve svém okolí*
- zaměřovat se na to, co je z poznávacího hlediska důležité (odhalovat podstatné znaky, nacházet společné znaky, podobu a rozdíl, charakteristické znaky jevů a vzájemné souvislosti mezi nimi)
*rozlišovat tvary předmětů, jejich barvu, a vlastnosti
odhalit podstatné a nepodstatné znaky předmětů, zvířat, rostlin*
- chápat prostorové pojmy, elementární časové pojmy (jaro, léto, podzim, zima), orientovat se v přírodním prostředí
*rozlišovat vpravo – vlevo
rozlišovat a používat základní prostorové pojmy (např. dole, nahoře, pod, nad, uvnitř, vně, u, vedle, mezi, nízko, vysoko, na konci, na kraji, vpředu, vzadu, blízko, daleko)
a těchto pojmů běžně užívat
rozlišovat vzájemnou polohu dvou předmětů
orientovat se v prostoru podle slovních pokynů
orientovat se v časových údajích v rámci dne (dopoledne, poledne, odpoledne apod.)
rozlišovat základní časové údaje, uvědomit si plynutí v čase (např. noc, den, ráno, večer, dnes, zítra, včera, dny v týdnu)
rozlišovat roční období (jaro, léto, podzim, zima) i jejich typické znaky*
- být citlivé ve vztahu k živým bytostem, k přírodě
*umět se přizpůsobit změnám
projevovat se citlivě k živým bytostem, přírodě*
- těšit se z hezkých a příjemných přírodních krás i zážitků
umět to co prožívá, vyjádřit slovně, výtvarně, pohybově, mimikou

Dítě a ten druhý

- navazovat kontakty s dospělým
obracet se na dospělého o pomoc, radu
- spolupracovat s ostatními
*vyhledávat partnera pro hru, domlouvat se, hru rozvíjet a obohacovat
spolupracovat při hrách a aktivitách nejrůznějšího zaměření, být ostatním partnerem*

Dítě a společnost

- utvořit si základní dětskou představu o pravidlech chování
dodržovat společně dohodnutá a pochopená pravidla vzájemného soužití na veřejnosti, v přírodě
- vnímat umělecké a kulturní podněty, hodnotit svoje zážitky
*vyjádřit a zhodnotit prožitky (co se líbilo a co ne, co a proč zaujalo, co bylo zajímavé, překvapivé, podnětné)
všímat si kulturních památek kolem sebe*

Dítě a svět

- mít povědomí o širším přírodním prostředí i jeho dění v rozsahu praktických zkušeností a dostupných praktických ukázek v okolí dítěte
rozumět běžným okolnostem, dějům a jevům, s nimiž se běžně setkává

- mít poznatky a poznání v rozsahu podle toho, s čím se v praxi setkává, co kolem sebe vidí, co prožívá (např. poznatky o přírodě živé i neživé, o přírodních jevech a dějích)*
- vnímat, že příroda má svůj řád, že je rozmanitý a pozoruhodný a nekonečně pestrý a různorodý
uvědomovat si, že svět přírody je na různých částech naší planety různorodý a pestrý a ne vždy šťastný
  - mít poznatky o existenci jiných zemí (kde co roste, nebo pěstuje, jaká tam žijí zvířata apod.)
  - všimnout si změn a dění v okolním přírodním prostředí
zajímat se co se v okolí děje, všimnout si dění změn v přírodě, proměny komentovat, přizpůsobit oblečení
  - porozumět, že změny jsou přirozené a samozřejmé
vědět, že se stále něco děje, že všechno kolem plyne, vyvíjí se a proměňuje
  - mít povědomí o významu přírodního prostředí pro člověka, uvědomovat si, že jakým způsobem se dítě i ostatní chovají, ovlivňují přírodní prostředí
uvědomovat si, že člověk a příroda se navzájem ovlivňují
  - rozlišovat aktivity, které mohou přírodní prostředí podporovat a které je mohou poškozovat, všimnout si škod a upozornit na ně
znát, co je škodlivé a nebezpečné (různé nástrahy ve spojení s přírodou) i neovlivnitelné – vítr, déšť, záplavy, teplo, sucho, mrazy), co může ohrožovat zdravé životní prostředí
všimnout si nepořádku a škod, dbát o pořádek a čistotu
  - pomáhat pečovat o přírodní prostředí (starat se o rostliny, chránit přírodu v okolí, živé tvory apod.)
starat se o rostliny, zvládat jednoduché úklidové práce, nakládat vhodným způsobem s odpady, chápat význam třídění odpadu, chránit přírodu v okolí, živé tvory
být citlivý k přírodě

„Putujeme za zdravím“

Záměrem je:

- **zvládat správné hygienické návyky a sebeobsluhu**
- **seznámit se se svým tělem, s tím co mu prospívá a naopak**
- **učit se zdravému způsobu stravování a jeho významu pro naše zdraví**
- **seznámit se s významem a posláním některých povolání, důležitých k ochraně našeho zdraví a bezpečí**
- **naučit se třídit odpad a využívat ho ke hrám a tvořivým činnostem**
- **vědět jak chránit zdraví své i druhých, jak předcházet nebezpečí**
- **znát koho požádat v nouzi o pomoc a jak pomoci dle svých možností ostatním**

- **vzbudit v dětech zájem o cvičení, sportovní aktivity, ne z důvodu soutěžení a vítězství, ale pro radost a dobrou pohodu**
- **vést děti k odmítnutí toho co pociťuje jako nepříjemné, násilné, nesprávné nejen vůči vlastní osobě, ale i k druhým**
- **učit se vhodné komunikaci s dospělými i kamarády**
- **seznámit děti s možnými projevy ubližování ze strany dospělých i kamarádů (jak na ně správně reagovat)**
- **rozlišovat jednání, aktivity, zvyky pro zdraví prospěšné a naopak**

Příklad činností:

pohybové činnosti, manipulační činnosti, zdravotně zaměřené činnosti,
 jednoduché pracovní a sebeobslužné činnosti,
 činnosti zaměřené na poznávání lidského těla a jeho částí,
 příležitosti a činnosti směřující k ochraně zdraví, osobního bezpečí a vytváření
 zdravých životních návyků,
 příležitosti a činnosti směřující k prevenci úrazů,
 společné diskuse, rozhovory,
 poslech příběhů, prohlížení knih,
 pozorování,
 námětové, smyslové hry, experimenty,
 práce s obrazovým materiálem,
 dramatické činnosti, kooperativní činnosti,
 hry a situace, kde se dítě učí chránit soukromí a bezpečí své i druhých,
 spoluvytváření jasných a srozumitelných pravidel,
 poučení, hry a aktivity na téma dopravy a bezpečného chování v dopravních
 situacích,
 kognitivní činnosti,
 ekologicky motivované aktivity,
 pěstitelské činnosti,
 exkurze, výlety, předplavecký výcvik (ve spolupráci s Plaveckou školou)

Klíčové kompetence

k učení:

dítě ukončující předškolní vzdělávání

- soustředěně pozoruje, zkoumá, objevuje, všímá si souvislostí, experimentuje a užívá při tom jednoduchých pojmů, znaků a symbolů
- získanou zkušenost uplatňuje v praktických situacích a v dalším učení
- má elementární poznatky o světě lidí, kultury, přírody i techniky, který dítě obklopuje, o jeho rozmanitostech a proměnách; orientuje se v řádu a dění v prostředí, ve kterém žije
- klade otázky a hledá na ně odpovědi, aktivně si všímá, co se kolem něho děje; chce porozumět věcem, jevům a dějům, které kolem sebe vidí; poznává, že se může mnohému naučit, raduje se z toho, co samo dokázalo a zvládlo
- učí se nejen spontánně, ale i vědomě, vyvine úsilí, soustředí se na činnost a záměrně si zapamatuje
- odhaduje své síly, učí se hodnotit svoje osobní pokroky
- pokud se mu dostává uznání a ocenění, učí se s chutí

k řešení problémů

dítě ukončující předškolní vzdělávání

- všímá si dění i problémů v bezprostředním okolí; přirozenou motivací k řešení dalších problémů a situací je pro něj pozitivní odezva na aktivní zájem
- řeší problémy, na které stačí; známé a opakující se situace se snaží řešit samostatně (na základě nápodoby či opakování), náročnější s oporou a pomocí dospělého
- problémy řeší na základě bezprostřední zkušenosti; postupuje cestou pokusu a omylu, zkouší, experimentuje; spontánně vymýšlí nová řešení problémů a situací; hledá různé možnosti a varianty (má vlastní, originální nápady); využívá při tom dosavadních zkušeností, fantazii a představivost
- rozlišuje řešení, která jsou funkční (vedoucí k cíli), a řešení, která funkční nejsou; dokáže mezi nimi volit
- chápe, že vyhýbat se řešení problémů nevede k cíli, ale že jejich včasné a uvážlivé řešení je naopak výhodou; uvědomuje si, že svou aktivitou a iniciativou může situaci ovlivnit
- nebojí se chybovat, pokud nachází pozitivní ocenění nejen za úspěch, ale také za snahu

kuninativní

dítě ukončující předškolní vzdělávání

- ovládá řeč, hovoří ve vhodně formulovaných větách, samostatně vyjadřuje své myšlenky, sdělení, otázky i odpovědi, rozumí slyšenému, slovně reaguje a vede smysluplný dialog
- dokáže se vyjadřovat a sdělovat své prožitky, pocity a nálady různými prostředky (řečovými, výtvarnými, hudebními, dramatickými apod.)
- domlouvá se gesty i slovy, rozlišuje některé symboly, rozumí jejich významu i funkci
- v běžných situacích komunikuje bez zábran a ostychu s dětmi i s dospělými; chápe, že být kuninativní, vstřícné, iniciativní a aktivní je výhodou
- průběžně rozšiřuje svou slovní zásobu a aktivně ji používá k dokonalejší komunikaci s okolím
- dovede využít informativní a kuninativní prostředky, se kterými se běžně setkává (knížky, encyklopedie, počítač, audiovizuální technika, telefon atp.)
- ví, že lidé se dorozumívají i jinými jazyky a že je možno se jim učit; má vytvořeny elementární předpoklady k učení se cizímu jazyku

sociální a personální

dítě ukončující předškolní vzdělávání

- samostatně rozhoduje o svých činnostech; umí si vytvořit svůj názor a vyjádřit jej
- uvědomuje si, že za sebe i své jednání odpovídá a nese důsledky
- dětským způsobem projevuje citlivost a ohleduplnost k druhým, pomoc slabším, rozpozná nevhodné chování; vnímá nespravedlnost, ubližování, agresivitu a lhotejnost
- ve skupině se dokáže prosadit, ale i podřít, při společných činnostech se domlouvá a spolupracuje; v běžných situacích uplatňuje základní společenské návyky a pravidla společenského styku; je schopné respektovat druhé, vyjednávat, přijímat a uzavírat kompromisy
- napodobuje modely prosociálního chování a mezilidských vztahů, které nachází ve svém okolí
- spolupodílí se na společných rozhodnutích; přijímá vyjasněné a zdůvodněné povinnosti; dodržuje dohodnutá a pochopená pravidla a přizpůsobí se jim
- při setkání s neznámými lidmi či v neznámých situacích se chová obezřetně; nevhodné chování i komunikaci, která je mu nepříjemná, umí odmítnout
- je schopno chápat, že lidé se různí a umí být tolerantní k jejich odlišnostem a jedinečným
- chápe, že nespravedlnost, ubližování, ponižování, lhotejnost, agresivita a násilí se nevyplácí a že vzniklé konflikty je lépe řešit dohodou; dokáže se bránit projevům násilí jiného dítěte, ponižování a ubližování

činnosti a občanské

dítě ukončující předškolní vzdělávání

- svoje činnosti a hry se učí plánovat, organizovat, řídit a vyhodnocovat
- dokáže rozpoznat a využívat vlastní silné stránky, poznávat svoje slabé stránky
- odhaduje rizika svých nápadů, jde za svým záměrem, ale také dokáže měnit cesty a přizpůsobovat se daným okolnostem
- chápe, že se může o tom, co udělá, rozhodovat svobodně, ale že za svá rozhodnutí také odpovídá
- má smysl pro povinnost ve hře, práci i učení; k úkolům a povinnostem přistupuje odpovědně; váží si práce i úsilí druhých
- zajímá se o druhé i o to, co se kolem děje; je otevřený aktuálnímu dění
- chápe, že zájem o to, co se kolem děje, činnost, pracovitost a podnikavost jsou přínosem a že naopak lhostejnost, nevšímavost, pohodlnost a nízká aktivita mají svoje nepříznivé důsledky
- má základní dětskou představu o tom, co je v souladu se základními lidskými hodnotami a normami, i co je s nimi v rozporu, a snaží se podle toho chovat
- spoluvytváří pravidla společného soužití mezi vrstevníky, rozumí jejich smyslu a chápe potřebu je zachovávat
- uvědomuje si svá práva i práva druhých, učí se je hájit a respektovat; chápe, že všichni lidé mají stejnou hodnotu

Dílčí vzdělávací cíle:

Dítě a jeho tělo

- uvědomění si vlastního těla
- rozvoj pohybových schopností a zdokonalování dovedností v oblasti hrubé i jemné motoriky (koordinace a rozsah pohybu, dýchání, koordinace ruky a oka apod.), ovládnutí pohybového aparátu a tělesných funkcí
- rozvoj a užívání všech smyslů
- rozvoj fyzické i psychické zdatnosti
- osvojení si věku přiměřených praktických dovedností
- osvojení si poznatků o těle a jeho zdraví, o pohybových činnostech a jejich kvalitě
- osvojení si poznatků a dovedností důležitých k podpoře zdraví, bezpečí, osobní pohody i pohody prostředí
- vytváření zdravých životních návyků a postojů jako základů zdravého životního stylu

Dítě a jeho psychika

- rozvoj komunikativních dovedností (verbálních i neverbálních) a kultivovaného projevu
- vytváření pozitivního vztahu k intelektuálním činnostem a k učení, podpora a rozvoj zájmu o učení
- osvojení si elementárních poznatků o znakových systémech a jejich funkci (abeceda, čísla)
- vytváření základů pro práci s informacemi
- poznávání sebe sama, rozvoj pozitivních citů ve vztahu k sobě (uvědomění si vlastní identity, získání sebevědomí, sebedůvěry, osobní spokojenosti)
- získání relativní citové samostatnosti
- rozvoj schopnosti sebeovládání
- rozvoj schopnosti citové vztahy vytvářet, rozvíjet je a city plně prožívat
- získání schopnosti záměrně řídit svoje chování a ovlivňovat vlastní situaci

Dítě a ten druhý

- seznamování s pravidly chování ve vztahu k druhému
- posilování prosociálního chování ve vztahu k ostatním lidem (v rodině, v mateřské škole, v dětské herní skupině apod.)
- vytváření prosociálních postojů (rozvoj sociální citlivosti, tolerance, respektu, přizpůsobivosti apod.)
- rozvoj interaktivních a komunikativních dovedností verbálních i neverbálních
- rozvoj kooperativních dovedností
- ochrana osobního soukromí a bezpečí ve vztazích s druhými dětmi i dospělými

Dítě a společnost

- poznávání pravidel společenského soužití a jejich spoluvytváření v rámci přirozeného sociokulturního prostředí, porozumění základním projevům neverbální komunikace obvyklým v tomto prostředí
- rozvoj schopnosti žít ve společenství ostatních lidí (spolupracovat, spolupodílet se), přináležet k tomuto společenství (ke třídě, k rodině, k ostatním dětem) a vnímat a přijímat základní hodnoty v tomto společenství uznávané
- vytvoření povědomí o mezilidských morálních hodnotách
- osvojení si základních poznatků o prostředí, v němž dítě žije
- vytvoření základů aktivních postojů ke světu, k životu

Dítě a svět

- pochopení, že změny způsobené lidskou činností mohou prostředí chránit a zlepšovat, ale také poškozovat a ničit
- osvojení si poznatků a dovedností potřebných k vykonávání jednoduchých činností v péči o okolí při spoluvytváření zdravého a bezpečného prostředí a k ochraně dítěte před jeho nebezpečnými vlivy
- rozvoj úcty k životu ve všech jeho formách
- rozvoj schopnosti přizpůsobovat se podmínkám vnějšího prostředí i jeho změnám

Očekávané výstupy (OV) – konkretizované očekávané výstupy(KOV):

Dítě a jeho tělo:

- zachovávat správné držení těla
postavit se zpráva a udržet správné držení těla po dobu vnější kontroly
- zvládnout základní pohybové dovednosti, běžné způsoby pohybu v různém prostředí (zvládat překážky, házet míčem, užívat různé náčiní, pohybovat se na sněhu, ledu, ve vodě)
běhat, skákat, udržovat rovnováhu na jedné noze
vyrovnávat svalové disbalance v běžném pohybu
otočit se čelem vzad bez ztráty rovnováhy a orientace
zvládat nižší překážky, zvládat různé druhy lezení
házet a chytat míč, užívat různá náradí a náčiní
užívat různé pomůcky k pohybu (tříkolky, koloběžky, odrážedla)
- koordinovat lokomoci a další polohy či pohyby, vědomě napodobit jednoduchý pohyb podle vzoru a přizpůsobit jej podle pokynů
pohybovat se bezpečně ve skupině dětí
pohybovat se koordinovaně a jistě, a to i v různém přírodním terénu
přizpůsobit či provést jednoduchý pohyb podle vzoru či pokynů

- *pohybovat se dynamicky po delší dobu (10 min a více)*
- ovládat dechové svalstvo, sladit pohyb s rytmem i hudbou
*pohybovat se rytmicky, dodržet rytmus
doprovázet pohyb zpěvem*
- zvládnout sebeobsluhu, uplatňovat základní hygienické a zdravotně preventivní návyky
*pečovat o osobní hygienu, samostatně zvládat pravidelné běžné denní úkony (používat toaletní papír a splachovací zařízení, mýt si a utírat ruce, umět používat kapesník)
samostatně se oblékat, svlékat, obouvat, zapnout knoflíky, zipy, zavázat tkaničky
samostatně jíst, používat příbor, nalít si nápoj, používat ubrousek
postarat se o své osobní věci, hračky a pomůcky
udržovat pořádek, zvládat jednoduché úklidové práce*
- pojmenovat části těla, některé orgány (včetně pohlavních), znát jejich funkci, mít povědomí o růstu těla, o jeho vývoji a změnách, znát základní pojmy užívané ve spojení se zdravím, s pohybem a sportem
*pojmenovat viditelné části těla, včetně některých dilčích částí (rameno, koleno, loket zápěstí) a některé vnitřní orgány (srdce, plíce, mozek, žaludek)
mít poznatky o narození, růstu těla a jeho zákl. proměnách*
- rozlišovat co prospívá zdraví a co mu škodí, chovat se tak, aby v situacích pro dítě běžných a jemu známých neohrožovalo zdraví, o významu aktivního pohybu a zdravé výživy
*znát zákl. zásady zdravého životního stylu (např. o pozitivních účincích pohybu a sportu, hygieny, zdravé výživy, činnosti a odpočinku, pobytu v přírodě, otužování) a o faktorech poškozujících zdraví včetně návykových látek
uvědomovat si co je nebezpečné*
- mít povědomí o některých způsobech ochrany osobního zdraví a bezpečí a o tom, kde v případě potřeby hledat pomoc (kam se obrátit, koho přivolat, jakým způsobem apod.)
*projevovat bezpečný odstup vůči cizím osobám
chovat se přiměřeně a bezpečně ve známém prostředí
znát a dodržovat zákl. pravidla chování na chodníku a na ulici (dávat pozor při přecházení, rozumět světelné signalizaci)
vědět, jak se vyhnout nebezpečí (být opatrný, obezřetný)
vědět kam se v případě potřeby obrátit o pomoc, koho přivolat
bránit se projevům násilí*

Dítě a jeho psychika:

- rozlišovat některé obrazné symboly
*rozlišovat některé jednoduché obrazné symboly piktogramy, orientační a dopravní značky a umět je použít (např. číst piktogramy, pochopit obrázkové čtení)
porozumět jejich významu i jejich komunikativní funkci (Např. pravidla chování ve skupině, v hromadném dopravním prostředku, znát význam elementárních dopravních značek a označení nebezpečí např. elektřina, zákaz rozdělávání ohně, koupání, skákání do vody)*
- vyjádřit souhlas i nesouhlas, říci „ne“ v situacích, které to vyžadují
*odmítnout neznámé dospěle
umět se rozhodovat o svých činnostech (samostatně se rozhodovat, co udělat, jak se zachovat, i o tom, co neudělat, co odmítnut, čeho se neúčastnit)
nebát se požádat o pomoc, radu
odhadnout na co stačí
reagovat přiměřeně dané situaci (odmítnat agresi)*

Dítě a ten druhý:

- vnímat, co si druhý přeje a potřebuje, vycházet mu vstříc
obhajovat svoje potřeby, svůj postoj či přání, přijímat také názor druhého k mladšímu, k slabšímu a postiženému dítěti se chovat citlivě a ohleduplně (neposmívat se mu, pomáhat mu, chránit ho)
- bránit se projevům násilí jiného dítěte, ubližování, ponižování apod.
*nepříjemný kontakt a komunikaci dokázat odmítnout
bránit se projevům násilí jiného dítěte (nenechat si ubližovat, bránit se posmívání, ohradit se proti tomu)*
- chovat se obezřetně při setkání s neznámými dětmi, staršími i dospělými jedinci, v případě potřeby požádat druhého o pomoc (pro sebe i pro jiné dítě)
*nepříjemný kontakt a komunikaci dokázat odmítnout
nebát se požádat o pomoc, radu*
- chovat se bezpečně doma i na veřejnosti (na ulici, na hřišti apod.)
chápat základní pravidla chování pro chodce
- uvědomovat si nebezpečí, se kterým se může ve svém okolí setkat, mít povědomí o tom, jak se prakticky chránit
vědět, jak se nebezpečí vyhnout, kam se v případě potřeby obrátit o pomoc

Dítě a společnost:

- utvořit si základní dětskou představu o pravidlech chování, co je v souladu s nimi a co proti nim a podle této představy se chovat
dodržovat dohodnutá a pochopená pravidla vzájemného soužití
- učit se odmítat společensky nežádoucí chování
*rozlišovat společensky nežádoucí chování, vnímat co je lež, nespravedlivost, ubližování, lhostejnost, agresivita, vulgarizmy
pojmenovat povahové vlastnosti*

Dítě a svět:

- mít povědomí o významu životního prostředí (přírody i společnosti) pro člověka, uvědomovat si, že jakým způsobem se dítě i ostatní v jeho okolí chovají, ovlivňují vlastní zdraví i životní prostředí
*přizpůsobit oblečení proměnám v přírodě – rozlišení chladu a tepla
znát co je škodlivé a nebezpečné (různé nástrahy a rizika ve spojení s přírodou) i neovlivnitelné – vítr, déšť, záplavy, teplo, sucho, mráz) co může ohrožovat zdravé životní prostředí*
- rozlišovat aktivity, které mohou zdraví okolního prostředí podporovat a které je mohou poškozovat, všítat si nepořádku a škod, upozornit na ně
uvědomovat si, že člověk a příroda se navzájem ovlivňují, že každý může svým chováním působit na životní prostředí (podporovat či narušovat zdraví, přírodní prostředí i společenskou pohodu
- pomáhat pečovat o okolní životní prostředí
*všítat si nepořádku a škod, dbát o pořádek a čistotu, nakládat vhodným způsobem s odpady, spoluvytvářet pohodu prostředí
být citlivý k přírodě*

„Putujeme za zábavou“

Záměrem je:

- naučit se správným společenským návykům při návštěvách a účasti na hudebních, divadelních a jiných kulturních i sportovních představeních a aktivitách
- ukázat dětem smysl a široké možnosti trávení svého volného času
- navození pozitivní a radostné atmosféry ze společného prožívání a zážitků s kamarády, zaměstnanci MŠ, rodinami
- odbourání obavy z neúspěchu
- přijmout zábavu za samozřejmou součást našeho života
- zažít spoustu dobrodružství podle vlastní fantazie a přání dětí
- hrát si a povídat o tom, co děti zajímá a baví

Příklad činností:

lokomoční pohybové činnosti, turistika, sezonní pohybové činnosti, míčové hry apod.

hudební a hudebně pohybové hry a činnosti

vyprávění zážitků, příběhů, podle skutečnosti i fantazie

komentování zážitků a aktivit

poslech čtených i vyprávěných pohádek, příběhů, sledování filmových a divadelních pohádek

přednes, recitace, dramatizace, zpěv

námětové hry a činnosti

hry podporující tvořivost, představivost a fantazii

aktivity vyžadující samostatné vystupování

přípravy a realizace společných zábav a slavností

estetické a tvůrčí aktivity

výlety do okolí

společná setkávání, aktivity podporující sblížení dětí

setkávání se s literárním, dramatickým, výtvarným a hudebním uměním mimo mateřskou školu

pořádání společných aktivit s rodiči např.: „Strašidelná školka“, karneval, zábavná odpoledne s rodinami, zahradní slavnost, sportovní akce, pohádková zahrada, apod.

Klíčové kompetence

k učení:

dítě ukončující předškolní vzdělávání

- získanou zkušenost uplatňuje v praktických situacích a v dalším učení

- má elementární poznatky o světě lidí, kultury, který dítě obklopuje, o jeho rozmanitostech a proměnách; orientuje se v řádu a dění v prostředí, ve kterém žije

- klade otázky a hledá na ně odpovědi, aktivně si všímá, co se kolem něho děje; chce porozumět věcem, jevům a dějům, které kolem sebe vidí; poznává, že se může mnohému naučit, raduje se z toho, co samo dokázalo a zvládlo
- učí se nejen spontánně, ale i vědomě, vyvine úsilí, soustředí se na činnost a záměrně si zapamatuje; při zadané práci dokončí, co započalo; dovede postupovat podle instrukcí a pokynů, je schopno dobrat se k výsledkům
- odhaduje své síly, učí se hodnotit svoje osobní pokroky i oceňovat výkony druhých
- pokud se mu dostává uznání a ocenění, učí se s chutí

k řešení problémů

dítě ukončující předškolní vzdělávání

- řeší problémy, na které stačí; známé a opakující se situace se snaží řešit samostatně (na základě nápodoby či opakování), náročnější s oporou a pomocí dospělého
- problémy řeší na základě bezprostřední zkušenosti; hledá různé možnosti a varianty (má vlastní, originální nápady); využívá při tom dosavadních zkušeností, fantazii a představivost
- rozlišuje řešení, která jsou funkční (vedoucí k cíli), a řešení, která funkční nejsou; dokáže mezi nimi volit
- chápe, že vyhýbat se řešení problémů nevede k cíli, ale že jejich včasné a uvážlivé řešení je naopak výhodou; uvědomuje si, že svou aktivitou a iniciativou může situaci ovlivnit
- nebojí se chybovat, pokud nachází pozitivní ocenění nejen za úspěch, ale také za snahu

komunikativní

dítě ukončující předškolní vzdělávání

- ovládá řeč, hovoří ve vhodně formulovaných větách, samostatně vyjadřuje své myšlenky, sdělení, otázky i odpovědi, rozumí slyšenému, slovně reaguje a vede smysluplný dialog
- dokáže se vyjadřovat a sdělovat své prožitky, pocity a nálady různými prostředky (řečovými, výtvarnými, hudebními, dramatickými apod.)
- domlouvá se gesty i slovy, rozlišuje některé symboly, rozumí jejich významu i funkci
- v běžných situacích komunikuje bez zábran a ostychu s dětmi i s dospělými; chápe, že být komunikativní, vstřícné, iniciativní a aktivní je výhodou
- ovládá dovednosti předcházející čtení a psaní
- průběžně rozšiřuje svou slovní zásobu a aktivně ji používá k dokonalejší komunikaci s okolím
- dovede využít informativní a komunikativní prostředky, se kterými se běžně setkává (knížky, encyklopedie, počítač, audiovizuální technika, telefon atp.)
- ví, že lidé se dorozumívají i jinými jazyky a že je možno se jim učit; má vytvořeny elementární předpoklady k učení se cizímu jazyku

sociální a personální

dítě ukončující předškolní vzdělávání

- samostatně rozhoduje o svých činnostech; umí si vytvořit svůj názor a vyjádřit jej
- uvědomuje si, že za sebe i své jednání odpovídá a nese důsledky
- dětským způsobem projevuje citlivost a ohleduplnost k druhým, rozpozná nevhodné chování;
- při společných činnostech se domlouvá a spolupracuje; v běžných situacích uplatňuje základní společenské návyky a pravidla společenského styku; je schopné respektovat druhé,
- napodobuje modely prosociálního chování a mezilidských vztahů, které nachází ve svém okolí
- spolupodílí se na společných rozhodnutích; přijímá vyjasněné a zdůvodněné povinnosti; dodržuje dohodnutá a pochopená pravidla a přizpůsobí se jim
- při setkání s neznámými lidmi či v neznámých situacích se chová obezřetně; nevhodné chování i komunikaci, která je mu nepřijemná, umí odmítnout
- je schopno chápat, že lidé se různí a umí být tolerantní k jejich odlišnostem a jedinečným

činnostní a občanské

dítě ukončující předškolní vzdělávání

- dokáže rozpoznat a využívat vlastní silné stránky, poznávat svoje slabé stránky

- chápe, že se může o tom, co udělá, rozhodovat svobodně, ale že za svá rozhodnutí také odpovídá
- má smysl pro povinnost ve hře, práci i učení; k úkolům a povinnostem přistupuje odpovědně; váží si práce i úsilí druhých
- zajímá se o druhé i o to, co se kolem děje; je otevřený aktuálnímu dění
- chápe, že zájem o to, co se kolem děje, činnost, pracovitost a podnikavost jsou přínosem a že naopak lhostejnost, nevládnost, pohodlnost a nízká aktivita mají svoje nepříznivé důsledky
- má základní dětskou představu o tom, co je v souladu se základními lidskými hodnotami a normami, i co je s nimi v rozporu, a snaží se podle toho chovat
- uvědomuje si svá práva i práva druhých, učí se je hájit a respektovat; chápe, že všichni lidé mají stejnou hodnotu

Dílčí vzdělávací cíle:

Dítě a jeho tělo

- rozvoj pohybových schopností a zdokonalování dovedností v oblasti hrubé i jemné motoriky (koordinace a rozsah pohybu, dýchání, koordinace ruky a oka apod.), ovládnutí pohybového aparátu a tělesných funkcí
- rozvoj a užívání všech smyslů
- rozvoj fyzické i psychické zdatnosti
- osvojení si věku přiměřených praktických dovedností
- osvojení si poznatků o pohybových činnostech a jejich kvalitě
- osvojení si poznatků a dovedností důležitých k podpoře bezpečí, osobní pohody i pohody prostředí

Dítě a jeho psychika

- rozvoj řečových schopností a jazykových dovedností receptivních (vnímání, naslouchání, porozumění) i produktivních (výslovnosti, vytváření pojmů, mluvního projevu, vyjadřování)
- rozvoj komunikativních dovedností (verbálních i neverbálních) a kultivovaného projevu
- osvojení si některých poznatků a dovedností, které předcházejí čtení i psaní, rozvoj zájmu o psanou podobu jazyka i další formy sdělení verbální i neverbální (výtvarné, hudební,
- rozvoj, zpřesňování a kultivace smyslového vnímání, rozvoj paměti a pozornosti, rozvoj a kultivace představivosti a fantazie
- rozvoj tvořivosti (tvořivého myšlení, řešení problémů, tvořivého sebevyjádření)
- osvojení si elementárních poznatků o znakových systémech a jejich funkcích (abeceda, čísla)
- vytváření základů pro práci s informacemi
- rozvoj schopnosti sebeovládání
- rozvoj poznatků, schopností a dovedností umožňujících pocity, získané dojmy a prožitky vyjádřit
- rozvoj a kultivace mravního i estetického vnímání, cítění a prožívání
- získání schopnosti záměrně řídit svoje chování a ovlivňovat vlastní situaci

Dítě a ten druhý

- seznamování s pravidly chování ve vztahu k druhému

- osvojení si elementárních poznatků, schopností a dovedností důležitých pro navazování a rozvíjení vztahů dítěte k druhým lidem
- posilování prosociálního chování ve vztahu k ostatním lidem (v rodině, v mateřské škole, v dětské herní skupině apod.)
- vytváření prosociálních postojů (rozvoj sociální citlivosti, tolerance, respektu, přizpůsobivosti apod.)
- rozvoj interaktivních a komunikativních dovedností verbálních i neverbálních
- rozvoj kooperativních dovedností

Dítě a společnost

- poznávání pravidel společenského soužití a jejich spoluvytváření v rámci přirozeného sociokulturního prostředí, porozumění základním projevům neverbální komunikace obvyklým v tomto prostředí
- rozvoj základních kulturně společenských postojů, návyků a dovedností dítěte
- seznamování se světem lidí, kultury a umění, osvojení si základních poznatků o prostředí, v němž dítě žije
- vytváření povědomí o existenci ostatních kultur
- vytvoření pozitivních vztahů ke kultuře a umění, rozvoj dovedností umožňujících tyto vztahy a postoje vyjadřovat a projevovat
- rozvoj společenského i estetického vkusu

Dítě a svět

- seznamování s místem a prostředím, ve kterém dítě žije, a vytváření pozitivního vztahu k němu
- vytváření elementárního povědomí o širším kulturním prostředí, o jejich rozmanitosti, vývoji a neustálých proměnách
- poznávání jiných kultur

Očekávané výstupy (OV) – konkretizované očekávané výstupy(KOV):

Dítě a jeho tělo:

- zvládnout základní pohybové dovednosti
*běhat, skákat, užívat různé pomůcky k pohybu (tříkolky, koloběžky, odrážedla)
pohybovat se koordinovaně a jistě, a to i v různém přírodním terénu
přizpůsobit či provést jednoduchý pohyb podle vzoru
být pohybově aktivní po delší dobu v spontánní aktivitě*
- sladit pohyb s rytmem a hudbou, sladit pohyb se zpěvem
- *doprovázet pohyb zpěvem*
- *pohybovat se rytmicky, dodržet rytmus*
- zvládat jemnou motoriku (zacházet s drobnými předměty, nástroji, náčiním a materiálem, zacházet s výtvarným materiálem, zacházet s jednoduchými hudebními nástroji)
*zvládat výtvarné činnosti, provádět jednoduché úkony s výtvarnými pomůckami a materiály
zacházet správně s jednoduchými rytmickými a hudebními nástroji*
- chovat se obezřetně při setkání s cizími a neznámými osobami
*projevovat bezpečný odstup vůči cizím osobám
chovat se přiměřeně a bezpečně ve známém prostředí*

Dítě a jeho psychika:

- domluvit se slovy i gesty, improvizovat
dodržovat pravidla konverzace a společenského kontaktu, - řečovou kázeň (dokázat naslouchat druhým, sledovat řečníka i obsah, umět komentovat zážitky a aktivity) dorozumět se verbálně i neverbálně
- porozumět slyšenému (zachytit hlavní myšlenku příběhu, sledovat děj)
*spontánně vyprávět zážitky ze sledování filmových pohádek
používat jednoduchá souvětí, vyjádřit myšlenku, nápad, mínění, popsat situaci, událost, vyjádřit svoje pocity, prožitky
znát, že lidé se dorozumívají i jinými jazyky a že je možno se jimi učit
vnímat jednoduché písně, rýmy, popěvky v cizím jazyce*
- sledovat a vyprávět příběh, pohádku
*sledovat a zachytit hlavní myšlenku příběhu
zapamatovat si pohádku, děj, příběh a převyprávět ho*
- chápat slovní vtíp a humor, utvořit jednoduchý rým
chápat jednoduché hádanky a vtipy
- projevovat zájem o knížky, soustředěně poslouchat četbu, hudbu, sledovat divadlo, film
soustředěně poslouchat pohádku, hudební skladbu, divadelní hru
- záměrně se soustředit na činnost a udržet pozornost
*nenechat se vyrušit – neodbíhat od činnosti
záměrně si zapamatovat a vybavit si prožité příjemné i nepříjemné pocity, viděné, slyšené*
- naučit se z paměti krátké texty, úmyslně si zapamatovat a vybavit
zapamatovat si krátké říkanky, rozpočítadla, jednoduché básničky, písničky a reprodukovat je, přijmout jednoduchou dramatickou úlohu
- vyjadřovat svou představivost a fantazii v tvořivých činnostech
*spontánně vyprávět zážitky ze svého okolí
vyjádřit fantazijní představy
dokončit příběh, pohádku
vyprávět příběh s vizuální či akustickou oporou
vyjádřit vlastní jednoduché pohybové představy, rytmický doprovod nebo melodii
využívat tvůrčí a výtvarné techniky k výzdobě prostředí*
- prožívat radost ze zvládnutého, těšit se z hezkých a příjemných zážitků
přirozeně projevovat radost z poznaného, zvládnutého (radovat se, že umí píseň, básničku, ukazuje obrázek, předvádí taneček, výrobek)
- zorganizovat hru
*přijmout roli ve hře
rozvíjet a obohacovat hru podle své představivosti a fantazie*
- prožívat a dětským způsobem projevovat, co cítí (radost), snažit se ovládat své afektivní chování (zklidnit se, tlumit vztek, zlost apod.)
*umět se rozhodovat o svých činnostech (samostatně se rozhodnout co udělat, jak se zachovat, i o tom, co neudělat, co odmítnout, čeho sr neúčastnit)
snažit se uplatnit svůj názor, své přání*
- zachytit a vyjádřit své prožitky
umět to co prožívá, vyjádřit slovně, výtvarně, pohybově, mimikou

Dítě a ten druhý:

- navazovat kontakty s dospělým
*spolupracovat s dospělým
respektovat dospělého, komunikovat s ním vhodným způsobem*
- spolupracovat s ostatními

*vyhledávat partnera pro hru, domlouvat se
spolupracovat při hrách a aktivitách, být ostatním partnerem
vyjednávat s dětmi i dospělými, domluvit se na společném řešení
využívat neverbální komunikace (úsměv, gesta apod.)*

- uvědomovat si svá práva ve vztahu k druhému, přiznávat stejná práva druhým a respektovat je
*obhajovat svoje potřeby, svůj postoj či přání, přijímat také názor druhého
všímat si, co si druhý přeje či potřebuje (podělit se s jiným o činnost, počkat, vystřídat se)*
- odmítnout kontakt a komunikaci, která je dítěti nepříjemná
*nepříjemný kontakt a komunikaci dokázat odmítnout
bránit se projevům násilí jiného dítěte (nenechat si ubližovat, nenechat se šidit, bránit se posmívání, ohradit se proti tomu)*

Dítě a společnost:

- uplatňovat návyky v základních formách společenského chování
- utvořit si základní dětskou představu o pravidlech chování a společenských normách, co je v souladu s nimi a co proti nim
*umět pozdravit, poprosit, požádat, poděkovat, rozloučit se, střídat se v komunikaci
dodržovat společně dohodnutá a pochopená pravidla vzájemného soužití*
- uvědomovat si, že ne všichni lidé respektují pravidla chování, učit se odmítat společensky nežádoucí chování
rozlišovat společensky nežádoucí chování, vnímat co je lež, nespravedlivost, ubližování, lhostejnost, agresivita, vulgarismy
- dodržovat pravidla, hrát fair
chápat podstatu hry a její pravidla, dodržovat pravidla her, hrát spravedlivě, nepodvádět, umět i prohrát
- vnímat umělecké a kulturní podněty, pozorně poslouchat, sledovat se zájmem literární, dramatické či hudební představení a hodnotit svoje zážitky
*pozorně poslouchat a sledovat se zájmem uměleckou produkci
vyjádřit a zhodnotit své prožitky (co se líbilo, co ne, co a proč zaujalo, co bylo zajímavé, překvapivé, podnětné apod.)
v kulturních místech respektovat dohodnutá pravidla a nerušit ostatní při vnímání umění*
- vyjadřovat své představy pomocí různých výtvarných dovedností a technik
kreslit, používat barvy, modelovat, konstruovat, tvořit z papíru, tvořit a vyrábět z různých materiálů apod.
- vyjadřovat se prostřednictvím hudebních a hudebně pohybových činností, zvládat základní hudební dovednosti vokální i instrumentální
zazpívat píseň, zacházet s jednoduchými hudebními nástroji, sledovat a rozlišovat rytmus

Dítě a svět:

- mít povědomí o kulturním prostředí i jeho dění v rozsahu praktických zkušeností
mít poznatky o zvycích a tradicích kraje, přijmout tradici oslav

REALIZACE ŠVP NA ÚROVNI TŘÍD

Základním východiskem ke zpracování třídních programů je ŠVP. TVP respektují konkrétní podmínky a život třídy, složení skupiny dětí i jejich vzdělávací potřeby. Volba témat je plně v kompetenci učitelek třídy. Není nahodilá, ale je plánována promyšleně, účelně a jejich skladba se v jednotlivých třídách liší vzhledem k zájmům a potřebám dětí.

Při komponování témat se řídíme těmito zásadami:

- jedná se vždy o cílenou a promyšlenou vzdělávací činnost
- vycházíme ze zájmů a koníčků dětí
- známe a stanovíme si hlavní cíl
- zahrnujeme do plánování všechny vzdělávací oblasti (biologickou, psychologickou, interpersonální, sociálně kulturní, environmentální)
- máme v patrnosti rozvoj celé osobnosti dítěte a jeho kompetencí (nejen poznatky, ale také dovednosti, hodnoty a postoje)
- volíme témata blízká dítěti
- téma plánujeme z hlediska dítěte, jeho možností a potřeb. Vycházíme z otázek typu: **„Co dítě potřebuje, co chceme u dítěte rozvíjet“**, atd.
- vytváříme podmínky pro prožitkové, kooperativní, sociální a situační učení, umožňujeme individuální učení
- činnosti vybíráme tak, aby mělo dítě možnost se rozhodnout a samostatně si zvolit druh činnosti
- při realizaci tématu pracujeme se zpětnou vazbou (průběžně vyhodnocujeme a dle výsledků a zájmů dětí operativně vzdělávací nabídku doplňujeme a obměňujeme)

TVP obsahuje:

- Stručnou analýzu skupiny dětí ve třídě a jejich vzdělávací potřeby v daném školním roce.
T: do konce září (*příloha č. 1*)
- Seznam jednotlivých témat seřazených chronologicky, doplněné skutečnou délkou trvání.
- 5 integrovaných bloků (k nim jsou postupně přiřazována témata)
- Témata (*příloha č. 2*)
- Hodnocení jednotlivých témat po jejich ukončení
- Plán akcí na školní rok
- Plán spolupráce s rodiči (doplněný fotografiemi a stručným záznamem jednotlivých setkání a akcí s rodiči apod.)
- Hodnocení TVP za školní rok T: do konce srpna (*příloha č. 3*)
- přehled využitých KK z RVP PV v plánování témat. částí (*příloha č. 4*)
- přehled využitých DVC z RVP PV v plánování témat. částí (*příloha č. 5*)
- přehled využitých OV a KOV PV v plánování témat. částí (*příloha č. 6*)

Součástí TVP jsou:

- zásobníky třídy
- záznamy o dětech (viz „Záznamy o dětech“)
- portfolia dětí
- fotodokumentace třídy

Při tvorbě TVP vycházíme:

- ze ŠVP, ze závěrů Evaluační zprávy za uplynulé období
- z analýzy třídy, vzdělávacích potřeb dětí, z jejich zájmů a přání
- z vyhodnocování předchozí práce
- ze záznamů o dětech, z formativního hodnocení a z pozorování
- z konkrétních podmínek třídy
- z plánovaných událostí a akcí MŠ, třídy, města, apod.

Na tvorbě TVP se podílejí obě učitelky a děti společně. Neustále ho doplňují o vhodné náměty a činnosti a vytvářejí si tím svůj třídní zásobník. Jednotlivá témata se přiřazují k příslušným integrovaným blokům. Pro orientaci a kontrolu, které klíčové kompetence a dílčí vzdělávací cíle byly využity, se po skončení tématu poznačí dle pokynů. Vzhledem k trvání ŠVP po dobu tří let- poslední rok učitelky zkontrolují, zda některé KK, DVC nebo OV neopomněly. Do příloh č. 4, 5 a 6 se značí časový údaj ve tvaru měsíc/rok.

Portfolia dětí slouží k formativnímu hodnocení a zpětné vazbě dítěti.

TVP prezentujeme v grafické podobě tak, aby byl pochopitelný pro děti, rodiče i ostatní návštěvníky MŠ v šatnách tříd.

Distanční vzdělávání v mateřské škole

V souladu s §184a zákona 561/2004 Sb. (školský zákon) ve znění pozdějších předpisů, který stanovuje zvláštní pravidla při omezení osobní přítomnosti dětí, žáků a studentů ve školách, poskytuje naše mateřská škola vzdělávání distančním způsobem podle Rámcového vzdělávacího programu pro předškolní vzdělávání a Školního vzdělávacího programu v míře odpovídající okolnostem. Vycházíme z metodického materiálu MŠMT ze dne 1. 3. 2021 „Doporučení pro vzdělávání distančním způsobem v mateřské škole“.

Pravidla pro poskytování vzdělávání distančním způsobem řeší Školní řád MŠ Střed Kyjov v čl. I, odst. 3.

Mateřská škola poskytuje vzdělávání distančním způsobem, pokud je v důsledku krizových nebo mimořádných opatření (např. mimořádným opatřením KHS nebo plošným opatřením MZd) nebo z důvodu nařízení karantény znemožněna osobní přítomnost v mateřské škole **více než poloviny dětí předškolního věku z celé MŠ**. Mateřská škola má povinnost poskytovat vzdělávání distančním způsobem dětem, pro které je předškolní vzdělávání povinné. Distanční způsob může probíhat různými formami, může se jednat o zasílání tištěných materiálů, pokynů k samostatné práci. Distanční způsob vzdělávání respektuje aktuální zdravotní stav a individuální podmínky konkrétních dětí. Čas realizace distančního způsobu vzdělávání není pevně stanoven, vždy záleží na dohodě s ředitelkou a učitelkou, zpravidla se uskutečňuje v pracovních dnech v dopoledních hodinách.

Omlouvání z distanční výuky se děje formou stanovenou ve školním řádu, zákonní zástupci jsou povinni omlouvat nepřítomnost dítěte, pro které je předškolní vzdělávání povinné.

Rodiče komunikují dálkovým způsobem (e-mailem, telefonicky) a posílají zpětnou vazbu o vypracovaných úkolech a realizovaných činnostech. Tyto materiály zakládají učitelky do jednotlivých portfolií dětí.

Rodičům, kteří nemají možnost vytisknout si jednotlivé materiály, mateřská škola umožňuje osobní vyzvednutí přímo v MŠ po vzájemné dohodě za dodržení stanovených hygienických opatření.

Stravování: Nebude-li provoz školní jídelny přerušena, školní jídelna umožní odběr obědů v rámci školního stravování (za dotovanou cenu) i dětem, které se povinně vzdělávají distančním způsobem. Děti pak mají možnost podle svých aktuálních podmínek oběd odebrat.

Záznamy do třídních knih: Do třídních knih jednotlivých tříd se zaznamenávají údaje tak, aby bylo patrné, od kdy bylo zahájeno distanční vzdělávání, kolik dětí je z distančního vzdělávání omluveno. Pokud se téma distančního vzdělávání liší od tématu, které právě probíhá v prezenčním vzdělávání, uvede se i název tématu distančního vzdělávání.

DIGITALIZUJEME ŠKOLU

Realizace investice NPO – komponenta 3.1

V rámci komponenty 3.1 Inovace ve vzdělávání v kontextu digitalizace investice přispívá na vybavení dětí, žáků digitálními technologiemi pro rozvoj jejich inforatického myšlení a digitálních kompetencí a na prevenci digitální propasti.

MŠ Střed Kyjov bylo poskytnuto celkem 64.000,-

Pořízeno bylo: 3 ks notebook, 2 ks tablet, 1 ks digitální mikroskop

Jsou naplňovány tyto klíčové kompetence (z RVP PV):

1. kompetence k učení: 1/1, 1/2, 1/3, 1/5
2. kompetence k řešení problémů: 2/2, 2/3, 2/4, 2/5, 2/6, 2/8
3. kompetence komunikativní: 3/3, 3/5, 3/7
4. kompetence sociální a personální: 4/2, 4/4, 4/6
5. kompetence činnostní a občanské: 5/1, 5/2, 5/3, 5/4, 5/5, 5/8, 5/9, 5/11, 5/12

Využíváme vhodné aplikace pro děti, např.:

- READMIO
- Hry ze školky – děti 2-4
- HIPPA Farma – učíme se zvířata
- Tam a sem s Myšákem
- Dětské hry pro děti: věk 3-7
- Bebi Toddlers: Learning Games
- a další

Dne 1. 6. 2022 vstoupila v platnost Směrnice o používání informačních a komunikačních technologií („ICT směrnice“), pravidla pro používání digitálních technologií dětmi vycházejí ze společných pravidel v MŠ Střed, další si stanoví každá třída podle své aktuální situace.

Předplavecký výcvik

Mateřská škola Střed, příspěvková organizace města Kyjova, Mezi Mlaty 2, 697 01 Kyjov se bude zapojovat do plavecké výuky v souladu s vizí školy „Spokojené a zdravé dítě“ dle nabídky Plavecké školy Hodonín (dále jen plavecká škola). Výuka probíhá v areálu Aqua v parku v Kyjově.

S p. Hanou Mořinglovou- poskytovatelem tělovýchovných a sportovních služeb v oblasti výuky plavání, Brandlova 92/1, 697 01 Kyjov, IČO 71773860 bude poskytována plavecká výuka na základě smlouvy. Termíny lekcí určuje plavecká škola po dohodě s ředitelkou školy. Před zahájením výuky jsou rodiče seznámeni s podmínkami a pravidly poskytnutí plavecké výuky na společné schůzce za účasti zaměstnance plavecké školy.

Učitelky jsou před realizací plavecké výuky poučeny o povinnostech a bezpečnosti, s povinností poučit děti před každou lekcí. Před každou lekcí jsou děti řádně poučeny o BOZ.

Částku stanovenou plaveckou školou hradí rodiče v plném rozsahu (výuka a pronájem bazénu).

Učitelky MŠ Střed, které se účastní výuky, konají přímou pedagogickou činnost, a to při sebeobsluze dětí, při seznamování dětí s neznámým prostředím, orientaci v prostoru, hygieně, společenskými návyky, reakci na změny apod. Za děti plně zodpovídají po celou dobu učitelky MŠ Střed Kyjov.

Jsou naplňovány kompetence, dílčí vzdělávací cíle a očekávané výstupy v těchto integrovaných blocích:

„Putujeme životem“

„Putujeme za zdravím“